

2019

Årsrapport

skanderborg
forsyning a/s

Indhold

Forord	3
Ledelsesberetning	5
Retningen i en omskiftelig verden – bestyrelsens arbejde	5
Oplysninger om selskabet	10
Hoved- og nøgletal for koncernen	11
Myndighed og strategisk samarbejde gennem ti år – kommunen og forsyningen	12
Vandforsyning med fokus på forsyningssikkerhed og endnu mindre vandspild	14
Spildevand og spildevandsinfrastruktur – en stor investering for Skanderborg Forsyning	20
Rehab-IT: God planlægning gennem data kvalificerer og fremtidssikrer investeringerne	24
Frontløber på klimatilpasning – i tide til massiv regn	26
Byggemodninger giver vokseværk i ledningsnettet	28
Garanti for kvalitet gennem ISO-certificering	30
Nationale CO ₂ -mål er også forsyningens mål	31
Medarbejderne gør sammen forsyningen til en attraktiv arbejdsplads	32
Partnerskaber giver løsninger der gavner både forbrugere og virksomheder	38
Viden skaber grundlaget for sikker opgaveløsning	41
Udvikling i aktiviteter og økonomiske forhold i koncernen	44
Forventet udvikling	44
Særlige risici	44
Ledelsespåtegning	45
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	46
Koncern- og årsregnskab 1. januar – 31. december	48

Forord

Vand er vigtigt i Skanderborg – for borgerne, naturen og virksomheder, i dagligdagen og for rekreative oplevelser. Vi er vant til at åbne for hanen, når vi vil have rent vand, og skylle ud i toilettet når vi skal af med vores spildevand. Og vi har tillid til, at behandlingen af både drikkevand og spildevand tager hensyn til mennesker og natur i hele Skanderborg Kommune.

Kerneopgaven for Skanderborg Forsyning er at levere drikkevand af høj kvalitet og rense spildevand med omtanke og ansvarlighed for mennesker, samfund og natur. Samtidig medvirker forsyningen til bæredygtighed og klimatilpasning med nytænkende anlægsprojekter i samarbejde med Skanderborg Kommune.

Vi er stolte af at løse vores opgaver, især når vi løser dem i fællesskaber. Fællesskaber med kommunen, med borgerne og med andre samarbejdspartnere, der deler vores interesse og ansvar for en bæredygtig forsyning i fremtiden.

Skanderborg Kommune er i vækst med mange nye borgere, og sammen med klimaudfordringer, krav til rent vandmiljø og samfundsmæssigt fokus på bæredygtighed sætter det store krav til den daglige opgaveløsning såvel som den strategiske udvikling i forsyningen.

I løbet af året har forsyningen derfor haft fokus på samarbejdet med Skanderborg Kommune som ejer og myndighed, på borgerinddragelse og rollen som videns- og formidlingscenter og på de eksterne samarbejder og partnerskaber, der kan medvirke til at skabe fremtidens vandløsninger, blandt andet gennem AquaGlobe. Og så er arbejdspladsen Skanderborg Forsyning under udvikling for at kunne tiltrække og holde på de dygtige medarbejdere, der kan fremtidssikre forsyningen.

En moderne forsyningsvirksomhed skal navigere i et spændingsfelt mellem regulerings- og lovgivningskrav på den ene side og krav om løbende udvikling og effektivisering og brug af nye teknologier på den anden.

Derfor er det vigtigt at løfte opgaven med stærk faglighed og i fællesskab med alle forsyningens interessenter.

Denne årsrapport viser, hvordan Skanderborg Forsyning i 2019 løste sin kerneopgave og fortsatte udviklingen som en moderne forsyning, i samspil med en god økonomisk styring af virksomheden.

Du ønskes god fornøjelse med læsningen.

Martin Frausing Poulsen
Bestyrelsesformand

Bjarne Langdahl Riis
Administrerende direktør

Retningen i en omskiftelig verden – bestyrelsens arbejde

2019 var andet år for den nuværende bestyrelse, og det har drejet sig om at fortsætte udviklingen, der skal indfri forsyningens strategiske ambitioner. På den ene side skal driften være stabil og på den anden side skal virksomheden udvikle sig, så den også kan levere løsninger i en fremtid præget af omskiftelighed, vækstdagsorden og klimaudfordringer.

Bestyrelsens arbejde foregår inden for rammerne af den ejerpolitik, byrådet i Skanderborg Kommune har vedtaget for 2018-2022, og følger otte strategiske hovedspor. Ejerpolitikken fastlægger et tæt samarbejde mellem forsyning, ejer og bestyrelse. Det tætte samarbejde og en vilje til løbende at tilpasse sig udviklingen skal skabe forudsætningerne for, at forsyningen kan navigere i den komplekse verden, den er en del af.

For at imødekomme denne fælles dagsorden for kommune og forsyning bliver ejerpolitikken med jævne mellemrum taget op og drøftet for at afklare, om forventningerne til forsyningen matcher udviklingen i kommunen.

Fælles udfordringer – og fælles løsninger i 2019

Skanderborg Kommune oplever en kraftig befolknings-tilvækst, som sætter høje krav til forsyningsnettet og forsyningssikkerheden. De udfordringer bliver forstærket af flere faktorer, som har været omdrejningspunkt for en stor del af bestyrelsens arbejde i 2019:

- et vådere klima, der presser afløbssystemerne
- kommunens beliggenhed i et vandmiljø underlagt nogle af landets skrappeste miljøkrav
- stramme lovkrav og reguleringer for hele forsyningssektoren
- øget samfundsinteresse i grøn omstilling.

For at skabe overblik og strategisk planlægning er der på politisk niveau iværksat dialogmøder mellem bestyrelsen og Miljø- og Planudvalget i kommunen. Det bliver suppleret med formandsmøder, hvor formand og næstformand fra bestyrelse og udvalg har løbende strategiske drøftelser.

En stor opgave for bestyrelsen i 2019 har været arbejdet med at lægge strategi for fremtidens rensesanlægsstruktur og holde den nuværende strukturplan for spildevandshåndtering op mod mere rentable, bæredygtige og fremtidssikre scenarier. Bestyrelsen igangsatte på den baggrund myndighedsbehandlingen af en kommende, centraliseret struktur for rensesanlæg.

Bestyrelsen godkendte i 2019 ny selskabsstruktur, der betød et navneskifte fra Skanderborg Forsyningsvirksomhed til det nuværende, Skanderborg Forsyning. Den nye selskabsstruktur er en konsekvens af en stigende omsætning på tilknyttede aktiviteter, som ifølge vandsektorlovgivningen kræver etablering af særskilte selskaber.

Synlighed og tæt dialog med borgerne havde høj prioritet for bestyrelsen i det forgangne år. Det kom blandt andet til udtryk søndag den 7. april 2019 ved indvielsen af Tinbæksøens nye rekreative område med Skanderborg Kommunes borgmester Frands Fischer og Skanderborg Forsynings bestyrelsesformand Martin Frausing Poulsen foran flere hundrede fremmødte borgere.

Borgmester Frands Fischer og bestyrelsesformand Martin Frausing Poulsen indviede søndag den 7. april 2019 Tinbæksøens nye rekreative område i fællesskab med flere hundrede fremmødte borgere. Projektet er et eksempel på, hvordan kommune og forsyning kan finde fælles løsninger på fælles udfordringer i samarbejde og synergi med borgerne.

BYRÅDETS VISION FOR SKANDERBORG FORSYNING

Ejerspolitikken skal sikre kontrol med håndtering af spildevand og leverancen af rent vand og sikre alle borgere og virksomheder forsyning af høj kvalitet, uanset hvor de bor. Ejerspolitikken udstikker en række ønsker til forsyningen:

- at forsyningen tilbyder konkurrencedygtige takster og priser og vedligeholder og reinvesterer økonomiske værdier.
- at forsyningen spiller en aktiv rolle i lokalområdernes udvikling.
- at forsyningen understøtter samarbejde og udvikling med mindre forbrugerejede vandselskaber i kommunen.
- at forsyningen spiller en aktiv rolle og leverer et højt serviceniveau til lokale erhvervsvirksomheder.
- at forsyningen er i dialog med borgerne om klimatilpasning og andre borgernære projekter.
- at forsyningen støtter op om FN's verdensmål.

STRATEGISPOR OG MÅL FOR SKANDERBORG FORSYNING

Byrådet har opsat otte strategiske hovedspor for forsyningens udvikling:

- Kerneopgave – om forsyningssikkerhed og fremtidssikring af anlæg samt effektiviseringer, der skal give borgerne konkurrencedygtige takster.
- Borgerinvolvering – om det fællesskab, der gør Skanderborg unik, og som forsyningen skal være med til at understøtte gennem inddragelse, samskabelse og kommunikation.
- Understøttelse af lokale erhvervsinteresser – om at Skanderborg skal være et forbillede for samarbejde mellem erhverv og kommune, der sammen skaber morgendagens løsninger.
- Klimatilpasning – om forsyningens rolle i klimasikringen af kommunen som projektleder for anlægsprojekter med klimavinkel.
- Udvikling og innovation – om at forsyningen gennem fokus på innovation og udvikling skal effektivisere løbende og bevare konkurrencedygtighed og førerposition som moderne forsyningsselskab.
- Strategiske samarbejder – om udvikling af samarbejder med andre forsyningsselskaber og andre forsyningsbrancher om for eksempel bæredygtighedsprojekter.
- Samarbejde mellem kommune og forsyning – om det tætte, tillidsbaserede samarbejde, der forventes at være de to parter imellem.
- Bestyrelse – om ejerskab og armlængde og beslutningskompetencer i styringen af forsyningsvirksomheden.

BESTYRELSEN I SKANDERBORG FORSYNING

Ni medlemmer sidder i bestyrelsen. Generalforsamlingen udpeger fire medlemmer, herunder formand og næstformand, forbrugerne vælger to medlemmer, og medarbejderne vælger tre repræsentanter.

Bestyrelsesformand:

Martin Frausing Poulsen (valgt af generalforsamlingen)

Næstformand:

Søren Nielsen (valgt af generalforsamlingen)

Øvrige bestyrelsesmedlemmer:

Kurt Myhlert Olsen (valgt af generalforsamlingen)

Birte Margrethe Andersen (valgt af generalforsamlingen)

Benny Nielsen (forbrugervalgt)

Palle Langkjær (forbrugervalgt og udpeget af generalforsamlingen)

Carsten Steen Olesen (medarbejdervalgt)

Birthe Døll (medarbejdervalgt)

Jakob Højer Andersen (medarbejdervalgt)

Verdensmålene er handling og hverdag

Skanderborg Forsyning støtter op om FN's verdensmål og indbygger målene i projekter. Det er i overensstemmelse med Byrådets ejerpolitik, der fremsætter ønske om, at forsyningen understøtter det sjette verdensmål om vand og sanitet, samt det trettende mål om modvirkning og begrænsning af skader fra klimaforandringer.

Skanderborg Forsyning havde en række aktiviteter og projekter rettet mod verdensmålene i 2019. De bliver løbende beskrevet gennem årsrapporten.

Et eksempel på begivenheder, som understøttede verdensmålene, var Bæredygtighedskaravanen, hvor ingeniørernes forening IDA, Skanderborg Kommune og Skanderborg Forsyning i februar inviterede 70 interesserede indenfor til oplæg om AquaGlobe af formand for Folketingets tværpolitiske netværk for verdensmålene, Kirsten Brosbøl, og visionspanel med politikere og erhvervsfolk samt workshops med AquaGlobes partnere og Skanderborg Kommune.

“ 9 ud af 10 af de største trusler mod menneskeheden er ifølge World Economic Forum relateret til vand. I 2050 vil op mod halvdelen af verdens befolkning mangle adgang til rent drikkevand. Verdensmålene er ikke en bingoplade – det er en forandringsagenda. I er nogle af de vigtigste mennesker til at opnå verdensmålene.

Kirsten Brosbøl om forsyningen og verdensmålene ved besøget i februar 2019

Moderne og på forkant med udviklingen – koncernens strategi 2018-2020

Skanderborg Forsyning har i sin strategi for 2018-2022 formuleret en vision om at være et moderne og forsyningselskab, som er på forkant med udviklingen, så forsyningen med professionel og sikker drift kan håndtere udfordringerne i en omskiftelig verden. Det handler både om faglig dygtighed og om at udvikle virksomheden gennem videndeling og innovation, og så handler det om de værdifulde fællesskaber, vi rækker ud til for at samarbejde om at nå målet – borgere, virksomheder og andre samarbejdspartnere.

Fire indsatsområder skal samlet trække forsyningen frem mod realisering af vision og ambitiøse mål:

Ambitiøs miljøindsats. Mindst mulig påvirkning af det omkringliggende miljø.

Løbende driftsoptimering. Effektivisering og gevinster, der kommer borgerne til gode.

Værdifulde fællesskaber. Udvikling af kerneopgaven i fællesskaber – internt mellem medarbejderne og udadtil sammen med borgerne.

Innovative partnerskaber. Nye projekter og sammenhænge bliver sat i gang med det mål at udvikle både samarbejdspartnere og egen kerneforretning.

Oplysninger om selskabet

Skanderborg Forsyning har de senere år haft en stigende omsætning på tilknyttede aktiviteter, og det har i henhold til Vandsektorlovgivningen gjort det nødvendigt at etablere særskilte selskaber med begrænset ansvar til at varetage de tilknyttede aktiviteter.

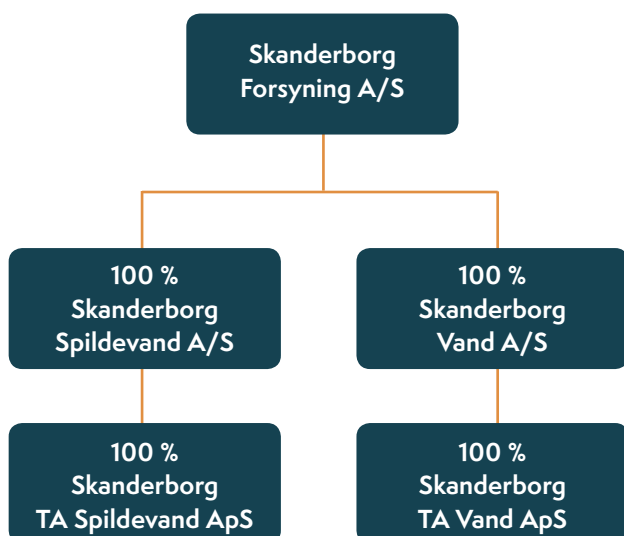
Derfor godkendte bestyrelsen i 2019 en ny selskabsstruktur og sagde i den forbindelse farvel til det tidligere navn Skanderborg Forsyningsvirksomhed.

Skanderborg Forsyning A/S er fremover moder- og serviceselskab, mens spildevandsaktiviteterne og vandforsyningsaktiviteterne ligger under Skanderborg Spildevand A/S og Skanderborg Vand A/S. Begge er 100 % ejet af koncernens service- og moderselskab, Skanderborg Forsyning A/S.

Tilknyttede aktiviteter på spildevandsområdet er overdraget til Skanderborg TA Spildevand ApS, som er 100% ejet af Skanderborg Spildevand A/S, imens tilknyttede aktiviteter på vandforsyningsområdet er overdraget til Skanderborg TA Vand ApS, som er 100% ejet af Skanderborg Vand A/S.

Skanderborg Forsyning har samme formål som under det tidligere navn Skanderborg Forsyningsvirksomhed, men som konsekvens af den nye selskabsstruktur aflægges Skanderborg Forsyning A/S i 2019 koncernregnskab.

Koncernoversigt

Skanderborg Forsyning A/S Døjsøvej 1, 8660 Skanderborg

Telefon: 87 93 93 93
Hjemmeside: www.skanderborgforsyning.dk
E-mail: service@skanderborgforsyning.dk

CVR-nr.: 32 66 69 06
Stiftet: 1. januar 2010
Hjemstedskommune: Skanderborg
Regnskabsår: 1. januar – 31. december

Bestyrelse

Martin Frausing Poulsen, formand
Søren Christian Nielsen, næstformand
Birte Mørgrethe Andersen
Kurt Myhlert Olsen
Palle Langkjær, forbrugervalgt
Benny Plesner Nielsen, forbrugervalgt
Jakob Højer Andersen, medarbejdervalgt
Birthe Døll, medarbejdervalgt
Carsten Steen Olesen, medarbejdervalgt

Direktion

Bjarne Langdahl Riis
Administrerende direktør

Revision

Ernst & Young
Godkendt
Revisionspartnerselskab
Værkmestergade 25
Postboks 330
8100 Aarhus C

Hoved- og nøgletal for koncernen

Hovedtal, t. kr.	2019	2018	2017	2016	2015
Nettoomsætning	107.115	122.819	126.312	114.526	103.497
Bruttoresultat	78.004	100.446	99.812	88.242	76.996
Resultat af ordinær primær drift	15.563	39.473	43.567	31.048	27.086
Resultat af finansielle poster	1.311	-779	-558	-312	-310
Årets resultat	12.959	39.296	37.322	23.629	21.056
Anlægsaktiver	1.707.738	1.684.705	1.823.621	1.593.855	1.458.895
Omsætningsaktiver	60.455	48.911	34.710	50.253	102.665
Aktiver i alt (balancesum)	1.768.193	1.733.616	1.858.331	1.644.108	1.561.560
Investering i anlægsaktiver	79.647	71.380	84.063	93.703	64.597
Egenkapital	1.570.338	1.557.379	1.514.859	1.432.887	1.409.258
Hensatte forpligtelser	76.731	83.842	268.015	132.525	84.178
Langfristede gældsforpligtelser	64.649	66.426	56.643	21.542	33.621
Kortfristede gældsforpligtelser	56.475	25.969	18.813	57.154	34.503
Nøgletal i %					
Overskudsgrad	15,0 %	32,9 %	34,6 %	25,8 %	26,2 %
Bruttomargin	72,8 %	81,8 %	79,0 %	77,0 %	74,4 %
Soliditetsgrad	88,8 %	89,8 %	81,5 %	87,2 %	90,2 %
Egenkapitalforrentning	0,8 %	2,6 %	2,5 %	1,7 %	1,5 %

Gennemsnitligt antal fuldtidsbeskæftigede	54	49	48	45	41
--	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Hoved- og nøgletal for 2017 og 2018 er reguleret for særlige poster vedrørende udskudt skat og den hertil relaterede opkrævningsret, som følge af skattesag.

De i hoved- og nøgletaloversigten anførte nøgletal er beregnet således:

Overskudsgrad	$\frac{\text{Driftsresultat (EBIT)} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$
Bruttomargin	$\frac{\text{Bruttoresultat} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$
Soliditetsgrad	$\frac{\text{Egenkapital ekskl. minoritetsint., ultimo} \times 100}{\text{Passiver i alt, ultimo}}$
Egenkapitalforrentning	$\frac{\text{Årets resultat efter skat ekskl. minoritetsint.} \times 100}{\text{Gennemsnitlig egenkapital ekskl. minoritetsint.}}$

Myndighed og strategisk samarbejde gennem ti år – kommunen og forsyningen

2019 markerede det tiende år med forsyningen som selvstændig virksomhed og med kommunen som ejer, vandmyndighed og strategisk samarbejdspartner.

Kommune og forsyning har fælles interesse i at videndele, samarbejde og løse fælles udfordringer, og derfor har kommune og forsyning styrket det strategiske samarbejde og den løbende koordinering.

Organisatorisk samarbejde

Forsyningens ledelse har sammen med ledelsen i Teknik og Miljø arbejdet på fælles procedurer for tværgående hændelser og sat struktur på den løbende dialog mellem chefer og fagfolk. Det giver de forskellige niveauer og fagområder mulighed for at koordinere kommende sager i god tid – og forebygge udfordringer og konflikter på områder med modsatrettede interesser.

Samarbejdet mellem ledergrupper og fagfolk har som overordnet mål at effektivisere og ensarte opgaveløsningen overfor borgere og virksomheder og give mulighed for at handle proaktivt i fællesskab.

“

Vi har de samme mål og de samme udfordringer men forskellige bevæggrunde, fordi kommunen er myndighed, mens forsyningen er en selvstændig virksomhed. Derfor er det så godt givet ud at mødes – personligt, ikke via mails og telefon – så vi bedre kan forstå og respektere hinandens roller og ageren. Det er vi blevet bedre til, og jeg ser frem til at fortsætte med det i arbejdet med en ny spildevandsplan.

Mette Fisker, ingeniør i Klima, Vand og Natur i Skanderborg Kommune

“

De bedste løsninger kommer, når vi formår at samarbejde om at skabe dem og inddrage hinanden tidligt i processen. Det er ikke bare vigtigt i projekter af fælles interesse, men også når vi ikke har de samme interesser. Der er det også godt på forhånd at kende og respektere hinandens faglige bevæggrunde og de interesser, der er på spil. Jeg mødes med fagfolk fra kommunen ofte, men kunne sagtens gøre det mere. Vi skal have tingene til at lykkes, og det kan vi bedst, når vi kender hinanden.

Kasper Mølgaard, fagleder for myndighed i Skanderborg Forsyning

Projektsamarbejde

Spildevand er forsyningens største aktivitetsområde. Kommunen er myndighed på området og udarbejder i samarbejde med forsyningen en spildevandsplan for fire år ad gangen. Planen er det juridiske og planmæssige grundlag for spildevandsaktiviteterne og pligterne i kommunen og et vigtigt arbejdsredskab for forsyningen. Kommune og forsyning har påbegyndt forarbejde til den næste plan og samarbejder løbende om tillæg til den nuværende.

Når forsyningen på baggrund af spildevandsplanen og andre planer gennemfører nye anlægsprojekter, sker det i samarbejde med en række kommunale forvaltninger.

Klimatilpasning er en af de største fælles udfordringer, som bliver adresseret i kommunens tværgående klimahandlingsplan og i klimatilpasningsprojekter, der bliver gennemført af kommune og forsyning i fællesskab.

Tre klimatilpasningsprojekter blev taget i brug i 2019 – Tippethøj i Ry, Højvangens Torv i Skanderborg og Tinbæk søen i Skovby. Siden 2015 har Skanderborg Kommune og Skanderborg Forsyning igangsat i alt 12 klimatilpasningsprojekter, som sikrer borgerne mod oversvømmelser efter ekstremregn.

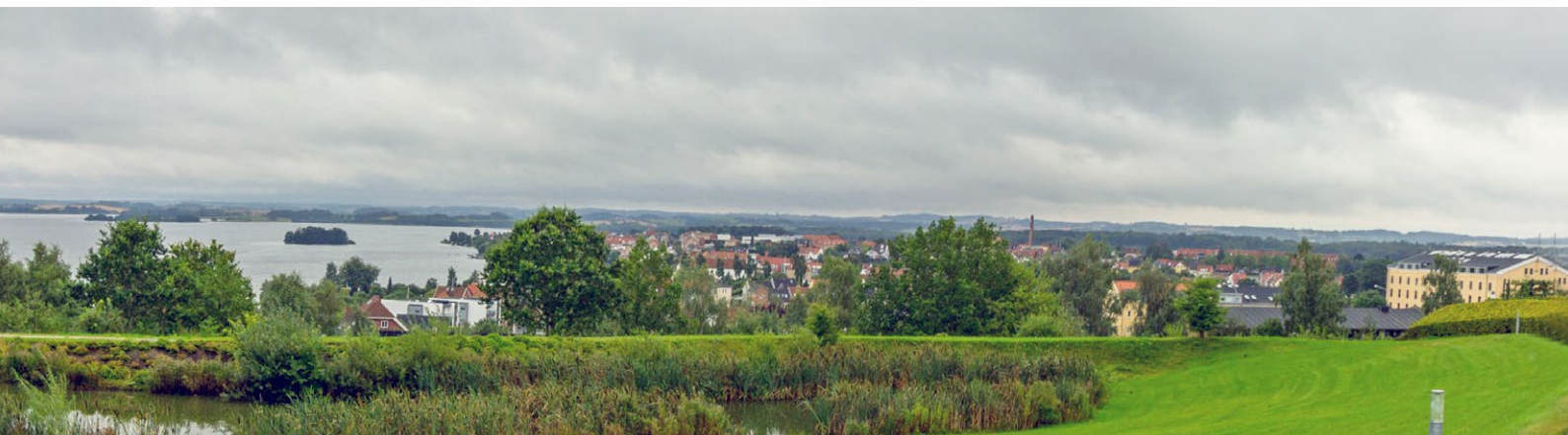
Samarbejde ud til borgerne

Alle steder, hvor Skanderborg Forsyning udvider eller renoverer forsyningsnettet, er en effektiv proces og god og tidlig kommunikation overfor borgerne afgørende. Arbejdet forstyrrer hverdagen og trafikken i lokalområdet i anlægsperioden, og ikke mindst medfører nogle projekter, f.eks. separatkloakering, pligter og udgifter for lokale grundejere.

Derfor samarbejder kommune og forsyning både om afviklingen af et projekt og informationen om det, så borgerne forstår, hvorfor arbejdet bliver gennemført, hvad det betyder for dem, og hvordan de kan forberede sig på de forandringer, projektet medfører.

De fælles arrangementer "Åben Skurvogn" er en af måderne at inddrage lokalsamfundet på. Forsyningen inviterer alle borgere i et område, hvor et anlægsprojekt bliver gennemført, til at møde op og stille spørgsmål til fagfolk fra kommune og forsyning og den entreprenør, der skal udføre opgaven.

Forsyningens erfaring er, at et højt informationsniveau og åbenhed om processen forude gør, at flere sætter pris på det gode, der kommer ud af arbejdet, for eksempel nye veje og fortove. "Åben Skurvogn" har af den grund vist sig som et eftertragtet arrangement for både forsyningen og borgerne og vil derfor blive gentaget fremover forud for større projekter.

Vandforsyning med fokus på forsynings-sikkerhed og endnu mindre vandspild

Skanderborg Forsyning leverede 1,05 mio. kubikmeter drikkevand til sine godt 6.300 drikkevandskunder i 2019. I takt med at kommunen vokser, stiger forbruget af drikkevand også, og prognosen er, at forsyningen skal levere 1,4 mio. kubikmeter drikkevand – 27 % mere – om blot syv år.

Forsyningen har fokus på at sikre en stabil drikkevandsforsyning nu og i fremtiden og har i 2019 revideret sine strukturplaner. Særlig opmærksomhed har været på kildepladserne, hvor drikkevandet kommer fra, og optimering af forsyningsnettet, der distribuerer drikkevandet til borgerne.

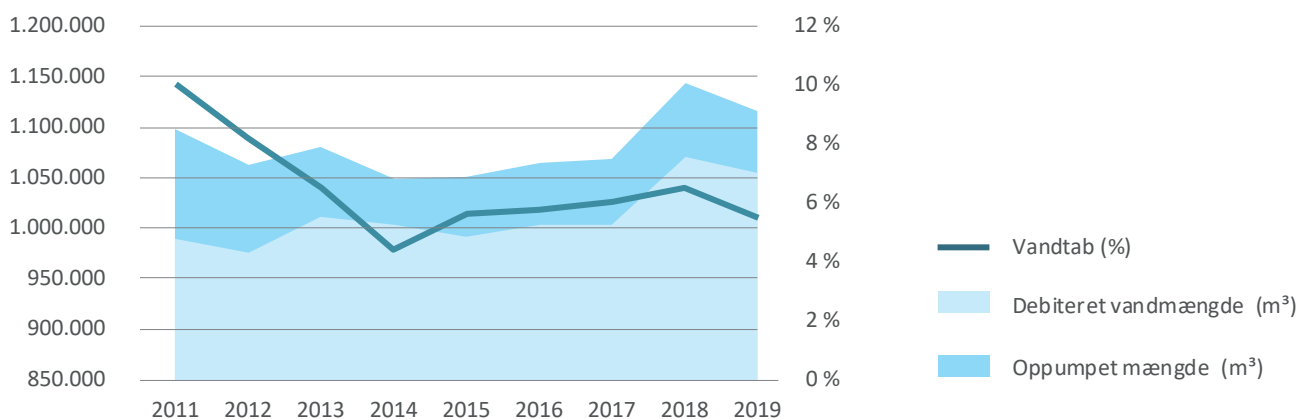
Undersøgelser er i gang på en mulig ny kildeplads ved Anebjerg i Skanderborg, og der er iværksat undersøgelser for at udvide kapaciteten på indvinding af drikkevand i Stilling. Samtidig er den fremtidige struktur på drikkevandsnettet blevet vurderet, og i 2020 har vandbehandlingen prioritet.

Forsyningen arbejder på at reducere sit i forvejen lave vandspild yderligere og dermed optimere distributionen til forbrugerne. I 2019 var vandspildet omkring 6 % mod 6,5 % i 2018 – og 8 % i gennemsnit på landsplan.

Med fokus på nedbringelse af vandspildet og styrket forsyningsikkerhed arbejdede Skanderborg Forsyning i 2019 med blandt andet følgende indsatser:

- Opdeling af ledningsnettet i sektioner skal hjælpe med at lokalisere lækager og nedbringe risikoen for spredning af eventuelle forureninger
- Indsamling og anvendelse af data om ledningsnettet til et bedre grundlag for de rigtige strategiske beslutninger om udskiftning og investering i ledningerne
- Bedre og hyppigere data fra intelligente vandmålere – minimum én gang dagligt – skal afsløre lækager i systemet.

Udvikling i vandmængder og vandtab

Skovrejsning og grundvandssikring går godt i spænd. Derfor er det et fælles ønske fra Skanderborg Kommune, Naturstyrelsen og Skanderborg Forsyning at anlægge en ny kildeplads for drikkevand i Anebjerg Skov. I 2019 blev undersøgelsesboringer gennemført for at afklare mulighederne for at udvinde drikkevand i den nye skov centralt i Skanderborg.

Nye og bedre kildepladser

Skanderborg Forsyning skal øge indvindingen af drikkevand, dels fordi behovet i fremtiden bliver større i en kommune i vækst, og dels fordi ældre og utidssvarende borer og vandværker står til at blive lukket.

I 2019 fortsatte forsyningen undersøgelserne af en mulig ny kildeplads i Anebjerg Skov med det mål at sikre en fremtidssikker drikkevandsforsyning i tilfredsstillende kvalitet.

Placeringen af en ny kildeplads i Anebjerg Skov er ønsket af Skanderborg Forsyning, Skanderborg Kommune og Naturstyrelsen i fællesskab. Et rekreativt område med skov i området over boringen tilgodeser Skanderborg Kommunes ønske om et sådant område centralt i Skanderborg. Naturstyrelsen får opfyldt et ønske om at få rejst mere skov, og endelig får Skanderborg Forsyning en boring, som er sikret mange år frem mod sprøjtemidler og andre skadelige stoffer.

Undersøgelingsboringerne fortsætter i 2020 for at finde den endelige placering af en ny kildeplads i området.

Strukturplan for udbygning, renovering og sektionering af ledningsnettet

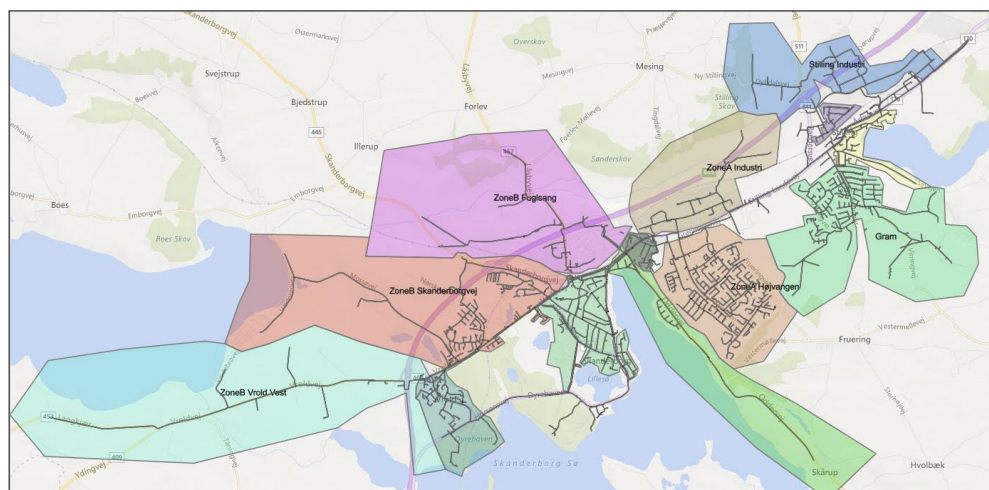
Forudsætningen for en stabil vandforsyning i fremtiden er en sikker plan for distributionsnettet, som fastlægger kommende udvidelser og renoveringer. Skanderborg Forsyning udarbejdede derfor i 2019 en strukturplan for distributionen af drikkevand. Planen beskriver, hvilke ledninger der skal opdimensioneres, hvilke nye ledninger der skal etableres, og hvilke ledninger der skal saneres. Derudover angiver planen en opdeling af ledningsnettet i 12 sektioner.

Indsætterne i strukturplanen kommer til at strække sig minimum frem til 2025 og medfører, at forsyningen skal lægge omkring 10 km ny ledning, opdimensionere yderligere 10 km ledning og etablere otte nye sektionsstationer til styring af vandforsyningen i de enkelte sektioner. De fire af disse stationer er etableret i første kvartal 2020.

Sektioneringsplanen inddeler Skanderborg Forsynings område i 12 selvstændige sektioner. Hvert område får en sektionsstation, der kan måle, hvor meget der kommer ind. Sammenholdt med data fra målere i de enkelte husstande kan forsyningen hurtigt opdage afvigelser og målrettet finde frem til eventuelle lækager.

En anden væsentlig fordel ved at sektionere ledningsnettet er muligheden for at minimere forureningsspredning. Sektionerne er afgrænsede områder, hvor vand, der løber ind i sektionen, ikke løber videre til andre sektioner eller tilbage i det overordnede distributionsnet. Dermed kan en forurening i én sektion ikke sprede sig til andre dele af ledningsnettet.

En ny strukturplan for vandforsyningen i Skanderborg deler ledningsnettet op i 12 sektioner. Det skal give bedre mulighed for at spore lækager og minimere forureningsspredning.

ANTENNER DÆKKER

60%

I 2019 er der opsat antenner på 12 steder, som dagligt sender signaler fra fjernaflæste målere til forsyningen. Antennerne dækker 60 % af de fjernaflæste målere, og der er planlagt antenner på yderligere 10 steder.

Antennenetværk giver hurtig besked om vandspild

Vandforsyningen har i 2019 arbejdet på at opstille antenner, der kan opsamle data fra digitale forbrugsmålere hos private og sende videre til forsyningen.

Med et dækkende antennenetværk kan forsyningen automatisk og i realtid følge med i målerdata frem for at vente på, at forbrugeren selv aflæser og indsender data en gang om året, eller sende en medarbejder rundt for at fjernaflæse.

Løbende dataindsamling giver mulighed for langt oftere at sammenligne det reelle forbrug med den samlede mængde, der bliver pumpet ud til forbrugere. Dermed kan forsyningen hurtigere opspore og reagere på vandspild.

Projektet rummer også mulighed for at identificere, om et brud eller en lækage er sket hos den enkelte forbruger. Det er et udviklingsarbejde, der fortsætter i 2020 i samarbejde med forbrugerne.

DRIKKEVAND

5
VANDVÆRKER

19
BORINGER

6.369
KUNDER

2.776 m³
MIN. UDPUMPET PR. DØGN

270 km
DRIKKEVANDSLEDNINGER

5.199 m³
MAX. UDPUMPET PR. DØGN

25
ANTAL BRUD

1,05 mio. m³
DRIKKEVAND OM ÅRET

6
SEKTIONSSTATIONER

9
TRYKFORØGERE

33,2 min.
GENNEMSNITLIG NEDETID

6%
VANDTAB

99,99 %
FORSYNINGSSIKKERHED

0,59 kWh/m³
ENERGI PÅ VAND

Spildevand og spildevandsinfrastruktur – en stor investering for Skanderborg Forsyning

Skanderborg er lokaliseret i et af Danmarks mest følsomme vandområder. Gudenå-systemet og Lyngbygaard Å modtager som de primære recipienter rensset spildevand fra rensaanlæggene og aflaster spildevandsnettet, når det bliver overbelastet af kraftig regn.

Derfor er forsyningen kraftigt reguleret, dels af centrale miljømyndigheder og dels af de servicemål for behandlingen af spildevand og regnvand, som Skanderborg Kommune har fastsat for forsyningen i spildevandsplanen.

Forsyningen har behov for planlægning, detaljerede beregninger og muligheder for at kunne tage hensyn til ændringer i spildevandsbelastningen mange år frem i tiden. Det er udfordringer, som bliver forstærket af en stor befolkningstilvækst i kommunen med nye principper for udvikling af centerbyerne.

Skanderborg Forsyning investerer hvert år mange millioner for at imødekomme nedslidning af både spildevands- og regnvandsnettet samt rensaanlæggene og for at sikre kapaciteten til befolkningstilvækst og en sikker håndtering af spildevand og større regnmængder.

Det er baggrunden for, at bestyrelsen i 2019 godkendte forsyningens nye strukturplan for spildevand, der analyserer, om den nuværende struktur er den mest rentable og hensigtsmæssige til at imødekomme den forventede befolkningstilvækst og de skrappe miljøkrav til udledning af rensset spildevand.

Strukturplanen er nu i proces i Skanderborg Kommune med myndighedsbehandling af de forskellige scenarier, der skal klarlægge muligheden for en mere centraliseret, rentabel og bæredygtig spildevandshåndtering.

Større kapacitet på Skanderborg rensaanlæg

2019 blev et af de vådeste år, der nogensinde er registreret, og særligt i november faldt enorme nedbørsmængder. Et vådere klima betyder, at der kommer en større mængde regnvand med spildevandet til rensning på rensaanlæggene gennem de gamle fælleskloakker. Det er også situationen på Skanderborg Centralrensaanlæg, og derfor har et af de vigtige indsatsområder i det forgangne år været at gøre anlægget i stand til at modtage og behandle et større volumen af spildevand. I årets løb blev der blandt andet installeret større pumper.

For at løse udfordringen med større belastning har forsyningen i 2019 arbejdet på at etablere et anlæg til såkaldt efterpolering af udløbsvand fra rensaanlægget, som forventes at stå færdigt i første halvår 2020.

Når anlægget er taget fuldt i brug, kan det efterpolere 50 % mere udløbsvand end nuværende metoder som for eksempel sandfiltre. Samtidig er forventningen, at anlægget kan nedbringe koncentrationen af fosfor, som er det mest kritiske stof for søer og vandløb, til en fjerdedel af nuværende metoder.

Anlægget bliver også en gevinst, hvis der kommer overløb, når rensaanlægget bliver belastet med større mængder regnvand, end det er forberedt til. Overløb bliver fremover ledt til det nye anlæg og gennem en proces, der fjerner op til 90 % af det tilbageværende indhold af fosfor.

Både den daglige efterpolering og den ekstra proces i forbindelse med overløb har stor betydning for vandmiljøet i Svanesø, som er recipient for udløbsvandet fra rensaanlægget. Svanesø blev ved en bekostelig proces oprenset for 10 år siden, og den proces bliver med det nye anlæg ikke nødvendig igen.

Et vigtigt indsatsområde for Skanderborg Forsyning i det forgangne år har været at gøre det centrale renselanlæg i stand til at modtage og behandle et større volumen af spildevand.

CA. 90 %

MINDRE FOSFOR TIL SVANESØ

Separatkloakering

Et forandret klima sætter ledningssystemet under pres med både en øget samlet regnmængde og en hyppigere forekomst af skybrud. 2019 var endnu et år med ekstrem regn, som viste vigtigheden af klimatilpasning og separat-kloakering, hvor regn- og spildevand bliver adskilt i hvert sit ledningssystem i stedet for gamle, fælleskloakerede ledninger.

Udfordringen bliver ikke mindre af, at det ændrede nedbørsmønster sker samtidig med, at byerne skal huse flere borgere. Det belaster kloakkerne yderligere, fordi de gamle systemer ikke er dimensioneret til kombinationen af øget nedbør og flere mennesker. Det medfører hyppigere overløb, som er en foranstaltning indbygget i systemerne for at aflaste overfyldte ledninger. Ved overløb bliver spildevand opblandet med regnvand, og urensset spildevand løber ud i vandmiljøet.

SEPARATKLOAKERINGSARBEJDE I 2019

- Tinbækparken i Skovby
- Fregerslevvej i Hørning
- Vesterskovvej og Kastanievej i Skanderborg
- Voerladegård
- Fredensvej i Ry
- Regnvandsbassin i Stjær som forberedelse til separat-kloakering i 2020

RENOVERINGER I 2019

- Violvænget i Hørning
- Gl. Ryvej i Adslev

INVESTERINGER

REALISERET 2019

BUDGET 2020

Produktionsanlæg	18 mio. kr.	28 mio. kr.
Byggemodninger	17 mio. kr.	25 mio. kr.
Separeringer/saneringer	26 mio. kr.	47 mio. kr.
Driftsinvesteringer	9 mio. kr.	12 mio. kr.
	69 mio. kr	112 mio. kr.

Separatkloakering bidrager til bedre rensning og drift på renseanlæggene, fordi regnvandet ikke længere belaster renseprocesserne på anlæggene, men i stedet ledes ud i naturen efter selvstændig rensning. Samtidig giver separat-kloakeringen en besparelse på driften, eftersom der er langt mindre vand, der skal pumpes til renseanlæggene gennem rørene. Separatkloakering er således en gevinst for både rensning og drift på renseanlæggene og for miljø-mæssige, hygiejniske og æstetiske forhold i vandmiljøet. I 2019 var Skanderborg Forsyning involveret i fem separat-kloakeringsprojekter, og derudover blev der anlagt et regnvandsbassin som forberedelse på senere separat-kloakering. Andre steder har forsyningen gennemført saneringer, som er renovering af eksisterende kloakledninger og anlæg.

Udfordringerne i 2019 viste, at forsyningens indsats for renovering og separat-kloakering er rigtig, og at fastholdelse og udvikling af indsatsen er nødvendig i de kommende år. For at kunne øge indsatsen og få den til at fungere kræver det, at alle husstande tilslutter sig projektet ved at adskille spildevand og regnvand på egen grund og tilkobler sig korrekt til forsynings separerede ledninger.

Med udgangen af 2019 er 83 % af de oplande, der er i spildevandsplanen, separeret i regnvand og spildevand. Det er dog langt fra alle disse områder, der i praksis fungerer som separat-kloakerede, fordi husstandene ikke tilslutter sig systemet i samme takt, som Skanderborg Forsyning anlægger det. De oplande, der ifølge spildevandsplanen mangler at blive separat-kloakeret, svarer til 640 Ha.

Separatkloakeringerne bliver et stort indsatsområde fremadrettet for forsyningen, som allerede i de kommende år skruer markant op for investeringerne. I Hørning, Skanderborg by, Stilling og Ry forventes arbejdet at blive mere kompliceret, tidskrævende og omkostningstungt, fordi der er mindre eller ingen plads til rensning af det regnvand, som myndighederne kræver, at forsyningen skal rense inden udledning til vandmiljøet.

SPILDEVAND

6

RENSEANLÆG

19.230

KUNDER

1.145 km

SPILDEVANDSLEDNINGER

0,46 kWh/m³

ENERGI PÅ RENSEANLÆG

6 mio. m³

RENSSET SPILDEVAND OM ÅRET

84

OVERLØBSVÆRKER

148

PUMPESTATIONER

56

AFLØBSSTOP

83%

AF DEN SAMLEDE
LEDNINGSLÆNGDE
ER SEPARATKLOAKERET

Rehab-IT: God planlægning gennem data kvalificerer og fremtidssikrer investeringerne

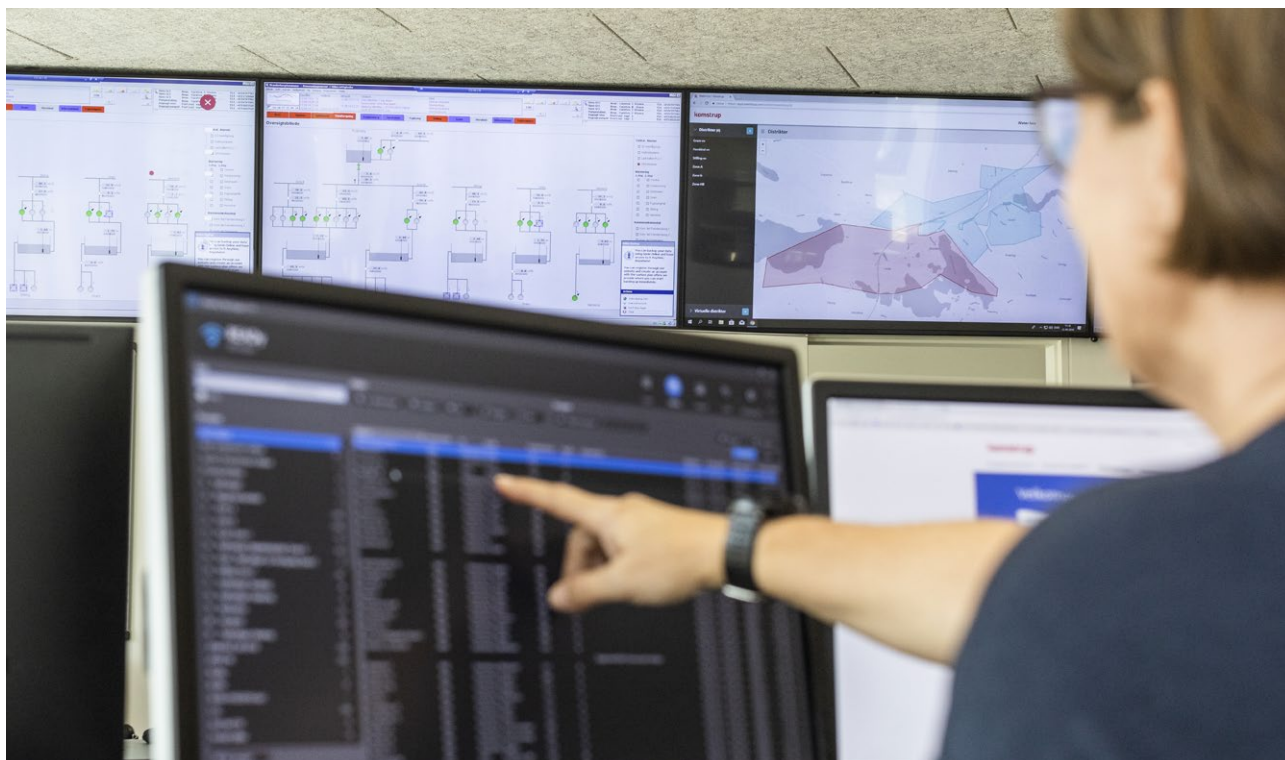
Forsyningen brugte i 2019 kræfter på at implementere et IT-værktøj, som skal medvirke til en databaseret prioritering og planlægning af fremtidige renoveringer af drikkevands- og spildevandsnettet.

Rehab-IT kan ud fra en stor mængde tilgængelige data fremskrive, hvornår ledningerne bør renoveres, så det foregår både økonomisk og miljømæssigt mest rentabelt. Det skal samlet give større forsyningsikkerhed og fremtidssikre investeringerne og derigennem gavne forbrugerne med en konkurrencedygtig takst.

Planlægning på baggrund af kvalificerede data er en forudsætning for de rigtige valg og dermed gode økonomiske og driftsmæssige investeringer. Samtidig kan forsyningen lægge en langsigtet finansieringsplan for de meget store investeringer, det kræver at imødekomme vækstambitionerne i kommunen og de udfordringer, som blandt andet klimaforandringerne fører med sig.

Tæt, fokuseret samarbejde og planlægning med kommunen som både ejer og myndighed om planlægning og styring gennem Rehab-IT er indledt i 2019 og fortsætter i 2020.

I det kommende år er der fokus på at stille de rigtige data om ledningsnettet til rådighed for Rehab-IT. Når systemet er fuldt implementeret, vil det ved hjælp af data om blandt andet ledningsnettets tilstand, miljømål for recipienter, driftshændelser og mange andre parametre kunne kvalificere dialogen og beslutningerne om kommende renoveringer af ledningsnettet og separatkløakeringer, som er en stor og bekostelig opgave, der fortsætter mange år frem.

Frontløber på klimatilpasning – i tide til massiv regn

Tre meget kraftige regnvejr væltede i 2019 ned over Skanderborg Kommune, selvom der statistisk set burde være mange år imellem dem. Et forandret klima med vildere vejr kræver nye løsninger – især på vand fra oven, som der kun kommer mere af i fremtiden. De løsninger er Skanderborg Forsyning med til at skabe sammen med kommunen og i netværk på tværs af kommuner.

Skanderborg Kommune vedtog allerede i 2013 en klimahandlingsplan med 12 klimatilpasningsprojekter på steder særligt udsat for oversvømmelser. Skanderborg Forsyning projekterer og leverer anlæggene, som har et samlet anlægsbudget på 123 mio. kroner – 108 mio. for den tekniske del af projekterne og 15 mio. i kommunal medfinansiering til den grønne og rekreative del.

Tre af disse anlæg blev taget i brug i 2019 – Højvangens Torv i Skanderborg, Tippethøj i Ry og Tinbæksøen i Skovby – og under sommerens tre store skybrud viste de deres værd ved hver gang at blive godt fyldt op med overskydende regnvand, der uden anlæggene ville have givet oversvømmelser i de omkringliggende boligområder.

Anlæggene har ikke kun værdi under skybrud og vedvarende massiv regn. De bliver i samarbejde med kommune, fagfolk og lokalsamfund designet til at fungere som

rekreative områder, der tiltrækker det lokale liv resten af året. Og så koster det i gennemsnit mindre end en tredjedel at håndtere regnvand på overfladen, end det ville have kostet at anlægge rør til den samme mængde regnvand under jorden.

Borgerinddragelse gør ekstremt regnvejr til lokalt 'regnværd'

Klimatilpasningsanlæg skal holde i minimum trekvart århundrede, og derfor bliver lokalsamfundet inddraget i designet af det rekreative byrum omkring en regnvandsløsning, så det bliver attraktivt at bruge i hverdagen nu og mange år frem.

Skanderupbækken er et klimatilpasningsprojekt på vej i Skanderborg, hvor Skanderborg Forsyning sideløbende med projektering og beregninger har samarbejdet med landskabsarkitekter, borgerne, skoler og andre interessenter i udformningen af området omkring bækken og de rekreative muligheder, projektet åbner for.

Borgerinddragelsen betyder, at klimatilpasningsanlæggene, ud over at forebygge oversvømmelser og øge værdien af et boligområde, giver lokalsamfundet lov til at udtrykke sig og udvikle byen efter eget ønske.

« Volde, grøfter og belægning spiller sammen om at lede regnvandet væk i Ry

Tippethøj i Ry er særligt udsat under kraftige regnskyl, fordi overfladevand strømmer til området fra et stort opland. I samarbejde med grundejerforeningen Tippethøj og Skæphøj og enkelte grundejere har Skanderborg Forsyning og Skanderborg Kommune udført klimatilpasningsprojekt, der ved hjælp af strategisk placerede volde og grøfter og særlige belægninger på stier, samt ved at bruge veje og stier som vandveje, leder vandet udenom boligerne og videre ud i vandløb og bassiner. Kun i alt 80 meter rør er brugt – resten løber i terrænet.

Tippethøj oplevede i 2019 tre store skybrud, hvor anlægget viste dets berettigelse. Ikke kun til grundejernes tilfredshed – også forbipasserende er blevet imponerede over mængden af vand, der kommer gennem kvarteret, og hvordan anlægget afværger oversvømmelser af ejendomme.

Netværk og formidling samler og udvikler Danmarks Water Valley

Region Midtjylland står særligt stærkt inden for vand og klimatilpasning med ekspertise og arbejdspladser på området hos både offentlige organisationer og private virksomheder. Det nye to-årige projekt Water Valley skal medvirke til at styrke dette økosystem. Skanderborg Forsyning driver projektet sammen med Klimatorium i Lemvig og Region Midtjylland, og AquaGlobe indgår i projektet som videns- og formidlingscenter. Projektet er finansieret af regionsrådet i Region Midtjylland.

Water Valley er opstået ud af det store, regionale EU-finansierede klimatilpasningsprojekt Coast to Coast Climate Challenge, der har som vision at gøre hele Region Midtjylland robust overfor fremtidige klimapåvirkninger. Det sker gennem lokale og regionale projekter, som

danner netværk mellem 31 partnere, primært kommuner og forsyninger. Water Valley skal forstærke og videreudvikle den del af Coast to Coast Climate Challenge, der handler om formidling, erfarings- og videndeling samt kompetenceudvikling. Det skal medvirke til, at den midtjyske ekspertise inden for klimatilpasning og vand fortsat bliver samlet, forfinet og udbredt, så den kan komme regionens borgere til gode som nye klimatilpasningsløsninger.

2019 har markeret opstarten af Water Valley, som med tiden skal afløse Coast to Coast Climate Challenge, og har særligt handlet om at afklare partnernes behov og forventninger til konkrete klimatilpasningsaktiviteter på tværs af regionen. Projektet løber videre i både 2020 og 2021.

Byggemodninger giver vokseværk i ledningsnettet

Skanderborg Kommune vokser hvert år med omkring 800 borgere i gennemsnit, og en vækst af den størrelse kræver mange nye udstykninger. Forsyningen skal derfor følge med i mange lokalplaner for at være klar til at udvide ledningsnettet i samme takt, som nye de udstykninger kommer på kommunekortet.

Forsyningen har i de sidste knap ti år haft travlt med at projektere byggemodninger, hvor nye bolig- og erhvervsarealer skal kobles på kloak- og vandforsyningsnettet, og regnvandsbassiner skal etableres.

Nye byggemodninger skal tage hensyn til kapaciteten i det samlede vand- og spildevandssystem og de vandløb og søer, der skal tage imod overskydende regnvand fra bebyggede arealer.

For at være på forkant med tempoet på nybyggeriet i kommunen arbejder Skanderborg Forsyning løbende på at komme tidligere med i planlægningen og formalisere samarbejdet og koordineringen med de mange interesser på området, så sagsgangen kan forløbe så effektivt som muligt.

Professionalisering og effektivisering

Når en lokalplan bliver vedtaget, og en byggemodning kan gå i gang, er det vigtigt, at de private aktører føler sig godt betjent og så hurtigt som muligt kan komme videre med deres byggeplaner.

Derfor arbejder forsyningen løbende sammen med Skanderborg Kommune om at strukturere og professionalisere området, så projekter bliver behandlet effektivt, men samtidig tager de rette hensyn til vandmiljø og ledningsnet.

Tidlig involvering giver bedre rådgivning og projektering

I 2019 blev der sat yderligere blus på arbejdet med at ensarte sagsgangen for byggemodninger. Kommune og forsyning lavede sammen forarbejdet til en byggemodningsaftale, som får virkning i 2020 og skal fungere som et fælles styringsværktøj for udstykning og byggemodning i kommunen.

Byggemodningsaftalen danner ligeledes grundlag for aftalen mellem forsyningen og bygherren, som skal sikre, at alle tilslutningsaftaler, tilladelser, tinglysninger, arkæologiske analyser og lignende formaliteter er på plads, inden forsyningen kan projektere og igangsætte anlægsarbejdet.

Forsyningens fagfolk bliver involveret i udstykningsprojekter allerede i lokalplanfasen. Det er afgørende for et effektivt forløb, fordi de forsyningsmæssige forudsætninger og mulige udfordringer med at bygge et bestemt sted på den måde bliver klarlagt, allerede før lokalplanen bliver vedtaget. Det giver dels bedre mulighed for en smidig projektering af tilkoblingen til ledningsnettet, og dels forbedrer det rådgivningen til bygherren, der har økonomiske interesser i udstykningen.

UDVALGTE BYGGEMODNINGER I 2019

Byggemodning af 65 boliger på Ellens Høj i Skovby Nygaard

Byggemodning af 64 boliger på Vessøvej i Ry

Byggemodning af 55 boliger på Anebjerg i Skanderborg

Byggemodning af 17 boliger på Filippavænget i Stjær

Planlægning og dialog med kommunen om daginstitution ved Sølund

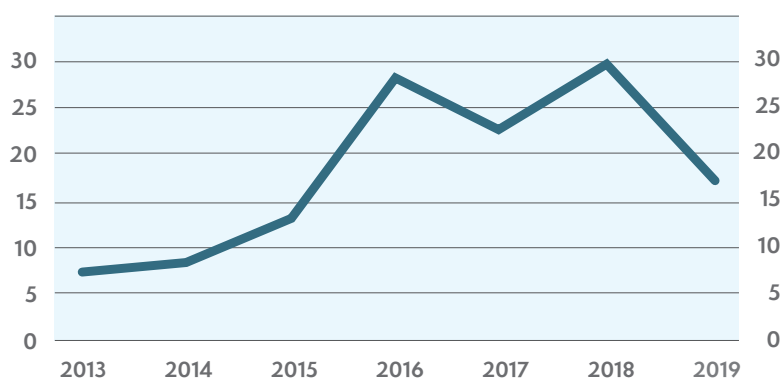
Desuden mange enkelttilslutninger

“ Jeg synes, det er fedt, at vi er med i nye udstykningsprojekter helt fra lokalplanfasen med kommunen. Det giver de bedste vilkår for en god proces. Vi oplever i høj grad en fælles interesse for at lykkes med at følge med den vækst, der er i Skanderborg Kommune. Både fra vores og kommunens side og hos entreprenørerne, der skal udføre arbejdet, og som er gode til at byde aktivt ind med gode løsninger og samarbejde aktivt på projekterne.

Jakob Højer Andersen, ingeniør i Projekt & Udvikling

Byggemodninger mio. kr./år.

VÆKST I SKANDERBORG KOMMUNE

Ifølge Skanderborg Kommunes befolkningsprognose vil der i 2030 bo godt 70.000 mennesker i kommunen mod et befolkningstal på knap 62.000 i 2019. Børnefamilierne kommer til i stor stil, og derfor bliver der især udstykket grunde til enfamiliehuse.

VI PROJEKTERER SELV

Skanderborg Forsyning projekterer selv regn-, spildevand- og vandforsyningsanlæg for at sikre, at anlæggene altid lever op til de servicemål, Skanderborg Kommune har sat for forsyningen.

Garanti for kvalitet gennem ISO-certificering

Skanderborg Forsyning har et stort ansvar overfor samfundet og borgerne, som har tillid til, at forsyningen af drikkevand og afledningen af spildevand sker med bevidsthed om høj kvalitet, sikkerhed og miljøhensyn.

Derfor arbejder forsyningen målrettet med certificerede standarder i ISO-systemet. Systemet er forbrugere og samarbejdspartners garanti for, at forsyningens produkter og services lever op til anerkendte standarder, og at forsyningen arbejder aktivt med kvalitet og opfølgning på opgaveløsningen.

ISO-certificeringerne, Skanderborg Forsyning følger, er:

ISO9001 om kvalitet i arbejdsgange

ISO14001 om reduktion af miljøpåvirkning

ISO22000 om eliminering eller reduktion af risici, som kan påvirke drikkevandet.

Certificeringerne indebærer, at processer, aktiviteter og opgaver i hverdagen samt fordeling af ansvar og kompetencer følger nogle anerkendte retningslinjer og standarder. En akkrediteret institution kontrollerer årligt, om forsyningen lever op til standarderne.

Miljøledelse

Fokus for miljøledelse i 2019 har været på CO₂-udledning og overløb. Forsyningen har blandt andet investeret i synliggørelse af CO₂-udledning og måling af overløb, som skal sikre prioritering af investeringer i de aktiver, der giver mest miljø for pengene.

Derudover er der igangsat undersøgelser af muligheder for energiproduktion, som fortsætter i 2020.

Drikkevandssikkerhed

Hvad angår drikkevand, har der været særligt fokus på at indføre en ny udgave af ISO22000-standarden. Det har krævet en nøje gennemgang af de arbejdsgange, der forebygger utilsigtede hændelser med vores drikkevand. Forsyningens kontrolprogram er blevet øget, så der nu bliver udtaget flere analyser, end der er krav om. Det sikrer endnu større tillid til en god drikkevandskvalitet.

Kvalitetsledelse

Kvalitetsledelse handler i høj grad om forbedring af arbejdsgange og for Skanderborg Forsyning især om at sikre sammenhæng på tværs af arbejdet med ISO-standarderne. Certificeringen i den nye udgave af ISO22000 gør i højere grad dette muligt, da den er bygget op, så den ligner 9001 og 14001. Derfor arbejder forsyningen i 2020 blandt andet for at gennemføre fælles ledelsesevaluering samt ekstern audit og derved spare tid og ressourcer.

Nationale CO₂-mål er også forsyningens mål

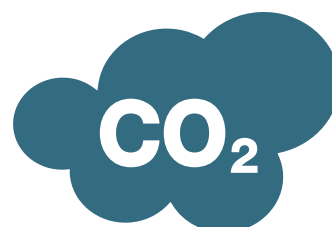
Regeringen vedtog i 2019 en klimalov, hvor Danmark skal levere en reduktion i CO₂-udledningen på 70 % i 2030 i forhold til 2019. Loven har sat en klar politisk retning for Danmark, som kræver, at alle tager ansvar og inden for givne rammer udnytter de potentialer, der ligger i den grønne omstilling.

De sidste tre år har Skanderborg Forsyning opgjort virksomhedens CO₂-udledning. Opgørelsen er et vigtigt redskab i ambitionen om at mindske udledningen af CO₂, fordi den skaber bevidsthed om udledningen og giver grundlag for at træffe bedre beslutninger under hensyntagen til både økonomi og miljø.

Forsyningens CO₂-udledning var i 2019 på samlet 3.811 tons. Det er en stigning på 7,8 % – 225 tons – fra 2018. Årsagen til stigningen er primært et større elforbrug, fordi forsyningen har rensset 1,3 mio. m³ mere spildevand end i 2018.

Der har i 2019 – ud over fokus på at visualisere og skabe bevidsthed om CO₂-udledningen – været arbejdet med strukturplaner, hvor energiproduktion fra spildevandsslam er indarbejdet.

Strukturplanerne er grundlag for fremtiden, og processen fortsætter i 2020. Yderligere tiltag er planlagt for 2020, herunder energikortlægning med henblik på at undersøge alternative muligheder for at producere energi fra vedvarende energikilder og udnytte ressourcerne fra spildevandet.

7,2%

MERE CO₂ FRA 2018 TIL 2019
PÅ GRUND AF STØRRE MÆNGDE SPILDEVAND

255 tons

MERE CO₂ FRA 2018 TIL 2019
PÅ GRUND AF STØRRE MÆNGDE SPILDEVAND

KILDER	CO ₂ -ÆKVIVALENTER I TONS
Renseanlæg	3.477
Vandværk	344
Samlet	3.811

Medarbejderne gør sammen forsyningen til en attraktiv arbejdsplads

Medarbejderne i Skanderborg Forsyning har en spændende kerneopgave med stor vigtighed for samfundet, både lokalt og globalt. Det skaber grobund for en attraktiv arbejdsplads, der tiltrækker dygtige medarbejdere fra en mangfoldighed af fag, som med deres mentalitet baner vej for såvel sikker drift som fremtidens løsninger inden for vand, spildevand og klimatilpasning.

2019 handlede for organisationen om at bygge videre på eksisterende indsats i bestræbelserne på hele tiden at udvikle arbejdspladsen. I løbet af året begyndte organisationen at kvalificere og kvantificere det, der gør Skanderborg Forsyning til noget særligt, og definere udviklingspotentialer.

Det er særligt vigtigt at kunne skabe rum for såvel effektiv drift og stærke faglige kompetencer som innovativ tænkning og tiltrække højt kvalificerede og tværfagligt orienterede medarbejdere, som samlet kan sikre forsyningen for fremtiden.

Det lykkes Skanderborg Forsyning fortsat med. Hver dag færdes mange forskellige fagligheder i virksomheden og skaber tilsammen den sammenhængskraft, der skal til for at kunne levere de rette løsninger i dag og i fremtiden. Der er konkurrence om de rette profiler og om at fastholde de værdifulde, erfarne medarbejdere. Skanderborg Forsyning skal derfor løbende udvikle sig på HR-området, så forsyningen er anerkendt som et godt sted at blive ansat – og blive ved med at arbejde.

Sådan udviklede arbejdspladsen sig i 2019

Skanderborg Forsyning indførte i 2019 Great Place to Work, som gennemfører en årlig undersøgelse af medarbejdernes oplevelse af arbejdspladsen. Resultaterne danner basis for målrettede initiativer til styrkelse og udvikling af kulturen og miljøet på arbejdspladsen.

Chefer og fagledere fortsatte i årets løb bestræbelserne på at koble de forskellige niveauer og afdelinger tættere sammen. Det skal medvirke til at implementere og forankre beslutninger og styrke sammenhængen mellem strategi og drift.

En ombygning af den gamle del af forsyningens administrationsbygning blev sat i gang i 2019. Ombygningen tilpasser forsyningens faciliteter til at understøtte det tværfaglige samarbejde og udviklingskulturen i virksomheden. Gennem samarbejde med kommune og eksterne partnere deltager forsyningen i innovationsprojekter, der fremmer udviklingskulturen i virksomheden.

Morgendagens talenter skal fatte interesse for forsyningssektoren, og derfor samarbejder Skanderborg Forsyning med uddannelsesinstitutioner om blandt andet praktikantforløb. Desuden underviser flere af forsyningens medarbejdere på videregående uddannelser.

54
ÅRSVÆRK

5,7 år
ANCIENNITET

42,5 år
GENNEMSNITSALDER

1
ARBEJDSULYKKE

4,2 af 5
MEDARBEJDERTILFREDSHED

KØNSFORDELING
35% 65%
KVINDER MÆND

12
STUDERENDE
OG PRAKTIKANTER

Sisse sætter pris på nytænkning og tid til at komme i dybden

Sisse Østergaard Hansen er på vej til at blive bygningsingeniør med speciale i miljøteknik og arbejder som studentermedhjælper i Skanderborg Forsyning efter først at have været ingeniørpraktikant. Vand og spildevand er spændende for hende, fordi området er bredt og udvikler sig hurtigt – og fordi "man skal bruge hovedet på en god måde".

Det tager ikke mere end tre og et halvt år at blive bygningsingeniør, så Sisse Østergaard Hansen var en smule nervøs for, om hun ville kunne nå at lære så meget i løbet af studiet, at hun med ro i sindet kunne begive sig ud på arbejdsmarkedet bagefter.

Praktiktiden i Skanderborg Forsyning har fjernet den tvivl. Som ingeniørpraktikant har hun haft hænderne nede i alle de dele af et anlægsprojekt, man kan få som praktikant, og resten har hun fået indblik i ved et tæt samarbejde med projektlederne.

"Jeg har kunnet dykke ned i de projekter, jeg har været på, og er kommet helt ud i hjørnerne. Her er jeg virkelig med på projekterne, og jeg har fået masser af timer til at lære i fra de medarbejdere, der har lært mig op. Og så har jeg været med ude og se, hvad mine beregninger betyder ude i virkeligheden," siger Sisse Østergaard Hansen.

Hendes plan var oprindeligt ikke at søge praktik i en forsyningsvirksomhed, for på studiet er der meget snak om, at fremtiden ligger i rådgiverbranchen. Men ved et arrangement for kommende praktikanter, hvor praktiksteder kan fortælle om deres virksomhed, blev hun fanget af mulighederne hos Skanderborg Forsyning og forsyningssektoren generelt. Så meget, at hun efter endt praktiktid blev studentermedhjælper.

"Før jeg begyndte at arbejde på området, kendte jeg det ikke. Ligesom de fleste andre nok gør, tog jeg det for givet, at der er rent vand i hanen, og at spildevandet bliver renset på renseanlægget. Derfor er det fedt at få indblik i, at der ligger så meget under jorden, og hvad det indebærer at lave det så godt, at det giver forsyningsikkerhed i mange år fremover," fortæller hun og supplerer med, at området kan virke snævert, men det åbner sig op og udfordrer en positivt, når man arbejder med det.

"Man skal bruge hovedet på en god måde. Alle projekter er forskellige, og man skal bruge forskellige metoder, fordi de lokale forhold er forskellige. Det gør, at der er meget nytænkning og faglig udvikling i forsyningssektoren, og det tiltaler mig," siger Sisse Østergaard Hansen.

Nicklas værdsætter faglighed og samarbejde som grundlaget for solide løsninger

Nicklas Astrup Bech Vestergaard er uddannet bygningsingeniør med speciale i infrastruktur og har tidligere været ansat som vejingeniør i rådgiverbranchen. I Skanderborg Forsyning arbejder han som projektleder på byggemodnings- og saneringsprojekter.

Hans faglige baggrund adskiller sig en smule fra kollegerne i Projekt & Udvikling i Skanderborg Forsyning, og det er med til at nuancere projekterne, når Nicklas og andre fagligheder sparrer med hinanden undervejs.

Det var oprindeligt det, der lokkede ham til Skanderborg Forsyning i 2019 – den store faglighed hos kollegerne og organisationens tværfaglige og innovative tankegang, som han kunne bidrage til med netop sin faglige vinkel.

”Skanderborg Forsyning er en virksomhed, som bestræber sig på at have høj faglighed og samarbejde som fundament for løsning af de mangeartede og ofte komplicerede opgaver. Som medarbejder har jeg mulighed for at få et stærkt samarbejde på tværs af fagligheder, og jeg mener, at fagligheden danner grundlag for at understøtte både solide og innovative projekter. Generelt vil jeg ikke kalde ingeniører for innovative, men når vi får en udfordring, søger vi at finde en løsning, og det er den store faglighed, som gør, at vi både kan understøtte og bidrage til stærke løsninger,” siger Nicklas Astrup Bech Vestergaard.

En forudsætning for denne løsningsorienterede tankegang er, at den bliver understøttet af en samarbejdende kultur. Det mener Nicklas Astrup Bech Vestergaard, at Skanderborg Forsyning har.

”Der er en god kultur, hvor alle arbejder på lige fod med hinanden og tænker i både langsigtede og kortsigtede løsninger. I vores daglige arbejde har vi frihed under ansvar og muligheder for at arbejde med mange varierende arbejdsopgaver indenfor vores kernekompetencer. Herudover er der et rigtig godt sammenhold blandt kollegaerne, som selvfølgelig betyder rigtig meget på en arbejdsplads,” siger han.

En del af Nicklas Astrup Bech Vestergaards faste arbejdsopgaver er at undervise på Ingeniørhøjskolen Aarhus Universitet. På den måde bidrager han til, at fremtidens ingeniørtalenter indenfor vand og miljø, byggeproces og infrastruktur får kendskab til Skanderborg Forsyning og forsyningssektoren, og forsyningen får mulighed for at finde de praktikanter, som passer ind i virksomheden,

både socialt og fagligt. Blandt andet har Nicklas Astrup Bech Vestergaard undervist flere af Skanderborg Forsynings nuværende medarbejdere og studentermedhjælpere.

Og så er det også en væsentlig opgave at samarbejde med Skanderborg Kommune, hvor Nicklas Astrup Bech Vestergaard blandt andet sidder med i arbejdet med kommende lokalplaner og kommuneplantillæg. Han ser det gode samarbejde mellem kommune og forsyning som helt afgørende for, at hele organisationen kan levere på kerneopgaven.

”Før jeg kom til Skanderborg Forsyning, havde jeg igennem flere år og ad flere omgange været rådgiver og konsulent for virksomheden og kunne se behov for et bedre samarbejde med Skanderborg Kommune. Her mente jeg, at jeg kunne give værdi med min faglighed og mit kendskab blandt andet til Skanderborg Kommunes vejafdeling. Så den erfaring bruger vi nu bredt til at koordinere anlægsprojekter med en række afdelinger og få lavet fælles udbud med Skanderborg Kommune. Det er med til at optimere ressourceforbruget og arbejdsgangene, både i forsyningen og hos kommunen,” siger Nicklas Astrup Bech Vestergaard.

Kernefortælling formuleret af medarbejdere og ledelse i fællesskab

I et intensivt forløb hen over det sene efterår udviklede ni medarbejderrepræsentanter og en ledelsesrepræsentant sammen en kernefortælling for Skanderborg Forsyning samt et sæt kerneværdier, en drivkraft, en vision og et katalog over det, der gør dem stolte af deres arbejde.

Kernefortællingen bliver implementeret i 2020 og skal fremover fungere som kompas for udviklingen af Skanderborg Forsyning som arbejdsplads

KERNEFORTÆLLINGEN I KORTE TRÆK

Vi arbejder med bæredygtige løsninger inden for vandforsyning og spildevandshåndtering. Vi leverer drikkevand af høj kvalitet og renser spildevand med omtanke og ansvarlighed for mennesker, samfund og natur.

Med innovation skaber vi morgendagens intelligente og bæredygtige vandløsninger – løsninger, som vi ligeledes rådgiver og formidler viden om.

Vores kerneopgave udfører vi i værdifulde fællesskaber med samarbejdspartnere og forbrugere med den overordnede målsætning at understøtte en bæredygtig samfundsudvikling lokalt såvel som globalt.

Vores kerneværdier er faglig dygtighed, bæredygtighed, innovation og fællesskaber.

Det, der gør os stolte, er vores bæredygtige forsyning, vores klimatilpasningsprojekter, vores åbenhed og vores innovationsprojekter.

Vores drivkraft er den store samfundsmæssige værdi i vores arbejde.

Vores vision er at være Danmarks mest moderne vandselskab.

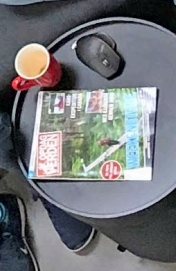
SÅDAN SKABTE VI KERNEFORTÆLLINGEN

- Kick-off-møde den 21. oktober 2019.
- Gruppeinterviews om virksomhedens kernefortælling med en "kernefortællingsgruppe" – tre medarbejdere fra hver af forsyningens tre afdelinger samt en ledelsesrepræsentant.
- Kernefortællingsgruppe udvalgte kerneværdier, drivkraft og andre centrale elementer i kernefortællingen.
- Implementering i 2020.

12 ANSVARLIGT FORBRUG OG PRODUKTION

15 LIVET PÅ LAND

Partnerskaber giver løsninger der gavner både forbrugere og virksomheder

AquaGlobe-partnerskabet blev grundlagt i 2016 og kan efter fire år præsentere flere konkrete bidrag til det daglige arbejde med vand og spildevand, som giver værdi for forsyningen og dermed forbrugerne i Skanderborg Kommune. De gennemførte projekter har sideløbende givet værdi for de private partnere, som Aquaglobe giver mulighed for videndeling, test, demonstration og formidling af konkrete løsninger til både det nationale og internationale marked.

I 2019 i udviklede Skanderborg Forsyning i samarbejde med Kamstrup en akustisk måler, der sikrer mindre vandspild og overløbssensorer sammen med Danova, der understøtter prioriteringen af indsatser mod overløb.

Forsyningen begyndte i samarbejde med Suez at bygge et anlæg, der skal reducere udledningen af fosfor fra renseanlægget i Skanderborg til Svanesø.

Skanderborg Forsyning gennemfører løbende projekter i samarbejde med virksomheder og forskningsinstitutioner. Erfaringen er, at projekter, som opstår og bliver udviklet og udført i partnerskaber, bliver til bedre og mere langsigtede løsninger i sidste ende. Sikkert Søbad II blev bevilget i 2019 og er endnu et godt eksempel på et samarbejde, der med ny viden skal gavne både forsyning og deltagende virksomheder.

AquaGlobe-partnere:

kamstrup

GRUNDFOS

STJERNHOLM

powel

DANOVA

FRONTMATEC

TEKNOLOGISK
INSTITUT

Eltronic
DATA INTELLIGENCE

Bring ideas to life
VIA University College

suez

SIEMENS

DANISH
WATER
TECHNOLOGY
GROUP

SILHORKO
REN VANDBEHANDLING

EnviDan

Fire udviklingsprojekter i 2019

Overløbssensorer målretter indsatser

Kraftig regn, som med klimaudfordringerne forekommer oftere og oftere, overbelaster kloaksystemerne og øger risikoen for overløb og opspædet spildevand i vandmiljøet.

Derfor har Skanderborg Forsyning sammen med Skanderborg Kommune eftersøgt en løsning, der kunne overvåge og rapportere fra forsyningens overløbsbygværker og give data til de målrettede indsatser mod overløb. Løsningen skulle kunne klare at sidde et udsat sted uden strømforsyning og med vanskelige vilkår for montering.

Løsningen blev skabt i samarbejde med AquaGlobe-partneren Danova, som nu har installeret målere på enkelte overløbsbygværker samt regnvandssensorer, der giver forsyningen viden om aktuelle nedbørsmængder.

Løbende indhentning af data er med til at gøre de systemer, som forsyningen bruger til at synliggøre, hvor udfordringerne med overløb er, mere nøjagtige og hjælpe til en klarere prioritering af, hvilke ledninger forsyningen skal renovere fremover.

I 2020 er planen at opsætte flere sensorer, så der ved årets udgang er opsat cirka 20 flowsensorer på overløb og cirka 45 regnvandssensorer.

Nyt anlæg mindsker fosforudledningen til vandmiljøet

Et vådere klima betyder, at mere regnvand kommer med spildevandet til rensning på rensesanlæggene gennem de gamle fælleskloakker. Det er også situationen på Skanderborg Centralrenseanlæg, og i 2019 gik Skanderborg Forsyning derfor i gang med at etablere et anlæg, som er med til at løse udfordringen, sammen med AquaGlobe-partneren Suez. Anlægget efterpolerer udløbsvand fra rensesanlægget i normal drift og fjerner fosfor fra spildevandet i tilfælde af overløb ved ekstrem regn.

Ideen til anlægget opstod, da de sandfiltre, der hidtil har medvirket til at fjerne fosfor fra spildevandet, skulle udskiftes, og Suez havde muligheden for at udvikle en løsning, der både kunne erstatte sandfiltrenes funktion og fjerne fosfor fra spildevandet ved overløb.

Anlægget bliver taget i brug i løbet af 2020 og forventes at kunne efterpolere 50 % mere udløbsvand end de gamle sandfiltre og nedbringe koncentrationen af fosfor til en fjerdedel af nuværende metoder.

Både den daglige efterpolering og den ekstra proces i forbindelse med overløb vil få stor betydning for vandmiljøet i Svanesø, som er recipient for udløbsvandet fra rensesanlægget. I 2009 indledte Skanderborg Kommune en oprensning af fosfor fra bunden af søen for at genetablere naturen. En af årsagerne til forureningen af søen var de store overløbsmængder af industri- og husholdnings-spildevand, som løb over og ned i søen, når systemerne blev overbelastet. Med det nye anlæg bliver en bekostelig proces som denne ikke nødvendig igen.

Akustiske målere hører en lækage

Hvert år opstår omkring 30 pludselige brud og lækager på Skanderborg Forsynings ledningsnet, og cirka halvdelen af bruddene opstår på stik- og jordledning, som er ledningen ind til forbrugeren. Det gør bruddene vanskelige at opdage, og derfor har Skanderborg Forsyning længe haft interesse i at finde en sikker metode til sporing af lækager og dermed til reduktion af vandtabet.

AquaGlobe-partneren Kamstrup har gennem de sidste fire år udviklet en akustisk forbrugsmåler, der registrerer den lyd, som en lækage giver, og Skanderborg Forsyning har sammen med Børkop vandværk været partnere i udviklingen. Forsyningen har været med til at teste prototyper op mod driftsvirkeligheden og dermed sikre, at målerne kunne høre forskel på lyden af en lækage og andre lyde.

Projektet og testene viste positive og stabile resultater, der gavne både forsyningen og Kamstrup. Skanderborg Forsyning har – ligesom flere andre forsyninger – efterfølgende investeret i løsningen og forventer at installere 170 vandmålere på ældre ledninger med øget risiko for brud og lækager.

Sikkert Søbad – viden om vandkvalitet i lokale badesøer

Skanderborg Forsyning er med til at skabe ny viden og nye teknologier, der skal sørge for, at de mange mennesker, der hvert år bader i danske badesøer, kan gøre det med fuld tillid til badevandets kvalitet.

Innovationsprojektet Sikkert Søbad II, som Skanderborg Forsyning har fået godkendt og finansieret i 2019, skal udvikle ny viden om badevandskvaliteten i Knud Sø og danne grundlaget for et system, der kan overvåge vandkvaliteten og advare badegæster præcist og hurtigt, når kloakoverløb eller giftig algevækst i søen udgør en sundhedsrisiko.

Knud Sø tiltrækker hvert år mange badegæster til de to Blå Flag-badesteder Sdr. Ege og Knudhule, og samtidig er søen udfordret af kloakoverløb, når det regner kraftigt, og vækst af blå-grønne alger, der er giftige for dyr og mennesker. Sikkert Søbad II skal derfor skabe ny viden om, hvordan risikoen for overløb og algevækst kan mindskes, så badning i Knud Sø kan blive sikrere.

Den viden, der kommer ud af projektet, skal kunne bruges af både Skanderborg Forsyning og Skanderborg Kommune, men også andre kommuner med badesøer i befolkede områder, der har samme udfordringer som Knud Sø og dens opland.

Projektets resultater er også økonomisk interessante, fordi der er efterspørgsel på de teknologier, der forventes at komme ud af det, både nationalt og internationalt. Forventningen er et direkte mersalg op mod 15 mio. kroner om året i Danmark og 50 mio. kroner om året i Europa, svarende til 50 nye arbejdspladser i Danmark.

Fakta om Sikkert Søbad II

Skanderborg Forsyning er ejer af projektet og leder et stærkt konsortium bestående af Teknologisk Institut, Aalborg Universitet, Institut for Byggeri og Anlæg – Sektion for Vand og Miljø, Amphi-Bac, NORLEX SYSTEMS ApS og Aquasense.

Projektet har et budget på ca. 3,4 mio. kroner og er medfinansieret gennem Ecoinnovation – MUDP-programmet under Miljø og Fødevareministeriet.

Sikkert Søbad II følger op på Sikkert Søbad, der skabte ny viden om badevandskvaliteten i Skanderborg Sø.

Viden skaber grundlaget for sikker opgaveløsning

Bygningen AquaGlobe og renseanlægget på Døjsøvej er – ud over at være arbejdsplads for forsyningens knap 60 ansatte – et videns- og formidlingscenter for alt fra skoleklasser og lokale foreninger med interesse for vandets vej til vandvirksomheder og udenlandske delegationer af fagfolk med interesse for fremtidens løsninger inden for vand, spildevand og klimatilpasning.

Forsyningen bliver gennem aktiviteter, der bliver gennemført i fællesskab med omverdenen, til både et aktivt laboratorium for teknik og løsninger og en læringsplatform. Et sted, hvor nye løsninger og teknologi bliver udviklet, testet og evalueret, og formidlet til fremtidens forbrugere og andre interesserede.

Derfor modtog Skanderborg Forsyning i 2019 en lang række besøg, afholdt en mængde arrangementer og udviklede sin formidling indenfor og udenfor huset både fysisk og virtuelt. Flere tusinde mennesker har de seneste år været forbi Døjsøvej for enten at lære om vand, spildevand og klimatilpasning eller for at være med til at skabe fremtidens løsninger.

Udviklingen af Skanderborg Forsyning som videns- og formidlingscenter fortsætter i 2020, hvor en udvidelse af administrationsbygningens fysiske rammer bliver taget i brug. De nye rammer skal skabe endnu bedre forudsætninger for målet om at blive et aktivt laboratorium for både medarbejdere og samarbejdspartnere. De ekstra kvadratmeter giver mindre virksomheder mulighed for at anlægge pilotanlæg i samarbejde med forsyningen, der kan formidles og demonstreres overfor borgere, branche og andre interessenter.

Borgere og lokalsamfund

AquaGlobe åbnede i 2019 ofte dørene for lokale borgere, virksomheder og foreninger, her ved arrangementet Danmark for Målene den 30. august om klimaindsatsen.

Formidling af teknologi og løsninger til fagfolk

I 2019 lagde mange netværk af fagfolk vejen forbi AquaGlobe, her i forbindelse med Ingeniørforeningen IDAs bæredygtighedskaravane den 19. februar

Partnere og interessenter i AquaGlobe

Partnere i AquaGlobe benyttede i 2019 bygningen i flere sammenhænge, her ved en workshop for Siemens om cloudteknologi.

Læring og uddannelse

Forsyningen modtog i 2019 besøg af børn, unge og studerende med appetit på at lære om forsyningssektoren.

Water Valley – regional viden og formidling om klimatilpasning

Siden 2017 har Skanderborg Forsyning deltaget aktivt i Region Midtjyllands EU-finansierede klimatilpasningsprojekt Coast 2 Coast – Climate Challenge (C2C CC). Sammen med forsyningskollegerne i Lemvig Vand og Spildevand spiller Skanderborg Forsyning i C2C CC en særlig rolle som regional platform for formidling, viden og netværk om klimatilpasning.

I 2019 bakkede regionsrådet i Region Midtjylland op om dette arbejde med en 2-årig bevilling til projektet Water Valley. Lanceringen af projektet skete i forbindelse med den nationale klimatilpasningskonference i Horsens i oktober, hvor Skanderborg Forsyning deltog med to udstillinger om henholdsvis klimatilpasningsprojekter i Skanderborg Kommune og en udstilling udviklet sammen med Moesgård Museum om midtjysk klima-historie.

Water Valley er opstået ud af det EU-finansierede klimatilpasningsprojekt Coast to Coast Climate Challenge, der har som vision at gøre hele Region Midtjylland robust overfor fremtidige klimapåvirkninger. Gudenåen på billedet er et af indsatsområderne.

Udvikling i aktiviteter og økonomiske forhold i koncernen

Årets resultat for 2019 udgør et overskud efter skat på 13 mio. kr. mod 42,5 mio. kr. i 2018.

Nettoomsætningen i 2019 udgør 107,1 mio. kr. mod 122,8 mio. kr. i 2018 før tilbageførsel af særlige poster vedrørende opkrævningsret til udskudt skat. Faldet i nettoomsætning på 15,7 mio. kr. i forhold til sidste år, kan henføres til, at der i 2018 var en meget høj aktivitet på byggemodninger og dermed høje indtægter fra tilslutningsbidrag. Aktiviteten på byggemodninger og dermed indtægterne fra tilslutningsbidrag er i 2019 væsentligt lavere end forventet og dermed lavere end den budgetterede omsætning.

Årets af- og nedskrivninger er reduceret med 0,4 mio. kr. i forhold til sidste år. Dette er et udtryk for en stigning på 1,3 mio. kr. i ordinære afskrivninger i forhold til sidste år primært som følge af investeringer i distributionsnettet samt en reduktion i tab ved afhændelse på 1,6 mio. kr. i forhold til sidste år.

Selskabet er underlagt årsregnskabslovens regler såvel som et "hvile i sig selv princip", hvor indtægter over tid skal dække omkostninger til drift og investeringer for at drive vand- og spildevandsforsyning. Forsyningssekretariatet har fastsat en økonomisk ramme for vandforsyningen og spildevandsforsyningen i Skanderborg Forsyning. Vandforsyningen har en 2-årig økonomisk ramme for årene 2019-2020, imens spildevandsforsyningen har en 4-årig økonomisk ramme for årene 2018-2021.

Årets investeringer blev i alt på 81 mio. kr. Heraf udgjorde investeringer i spildevandsforsyning 69 mio. kr., hvor de største investeringer vedrører byggemodninger og separering i forbindelse med gennemførsel af klimaprojekter, imens investeringer i vandforsyning udgjorde 8 mio. kr.

Vandsektoren har været igennem et omfattende sagsforløb om den skattemæssige værdiansættelse af vandsektorselskabernes anlægsaktiver. Pilotsagerne i sagskomplekset blev afgjort af Højesteret den 8. november 2018. Skanderborg Vand A/S og Skanderborg Spildevand A/S har derfor indregnet konsekvenserne af pilotsagerne i årsregnskabet og selvangivelsen for 2018, således at årsregnskab og selvangivelse var retvisende. I løbet af 2019 har Skattestyrelsen udsendt et styresignal, og der har løbende været drøftelser med Skattestyrelsen om håndtering af afgørelsen. Styresignalet og drøftelserne med Skattestyrelsen ændrer ikke ved indregningen af Højesteretsafgørelsen i selskabernes årsregnskab og selvangivelse for 2018. Status vedrørende skattesagen er derfor uændret i forhold til sidste år og der afventes således fortsat endelig håndtering af selskabernes konkrete sag.

Det forventes, at selskabernes sag hjemvises af Skatteankestyrelsen, hvorefter Skattestyrelsen vil anmode om materiale til brug for nye skatteopgørelser. Efterfølgende kan Skattestyrelsen afgøre sagen, hvorved sagsforløbet er afsluttet.

Forventet udvikling

Skanderborg Forsyning forventer en omsætning i 2020 på 120 – 140 mio. kr. og et resultat efter skat i størrelsesordenen 25 – 45 mio. kr. Den forventede øgede omsætning kan henføres til en takststigning på 4 kr. ekskl. moms pr. m³ afledt

spildevand i 2020 samt øget aktivitet på byggemodninger og dermed øgede indtægter fra tilslutningsbidrag. I lighed med tidligere år er usikkerhederne især knyttet til størrelsen af tilslutningsbidrag samt afskrivninger på nedtagne anlægsaktiver.

Særlige risici

Generelle risici

Skanderborg Forsynings væsentligste driftsrisici er knyttet til lovgrundlaget for vand- og spildevandsforsyninger – herunder i særlig grad kravene inden for miljø og forsyningsikkerhed.

Finansielle risici

Skanderborg Forsyning er som følge af sin soliditet og sit finansielle beredskab kun begrænset eksponeret over for ændringer i renteniveauet.

Ledelsespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for Skanderborg Forsyning A/S for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2019.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

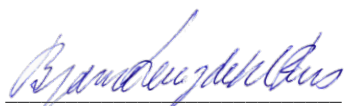
Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2019 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2019.

Det er endvidere vores opfattelse, at ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse for udviklingen i koncernens og selskabets aktiviteter og økonomiske forhold, årets resultat og for koncernens og selskabets finansielle stilling.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Skanderborg, den 28. april 2020

Direktion:

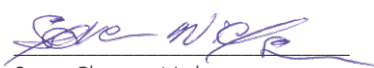

Bjarne Langdahl Riis
Administrerende direktør

Bestyrelse:

Martin Frausing Poulsen
Bestyrelsesformand

Søren Christian Nielsen
Næstformand

Birte Margrethe Andersen

Kurt Myhlert Olsen

Palle Langkjær
Forbrugervalgt

Benny Plesner Nielsen
Forbrugervalgt

Jakob Højer Andersen
Medarbejdervalgt

Birthe Dall
Medarbejdervalgt

Carsten Steen Olesen
Medarbejdervalgt

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejerne i Skanderborg Forsyning A/S

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Skanderborg Forsyning A/S for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2019, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis, for såvel koncernen som selskabet, samt pengestrømsopgørelse for koncernen. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2019 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2019 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet" (herefter benævnt "regnskaberne"). Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Uafhængighed

Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav.

Ledelsens ansvar for regnskaberne

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde regnskaberne uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskaberne er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskaberne på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere koncernen eller selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskaberne

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskaberne som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af regnskaberne.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen.

Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskaberne, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisions-handlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisions-handlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskaberne på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskaberne eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusion er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og selskabet ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskaberne, herunder noteoplysningerne, samt om regnskaberne afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om bl.a. det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskaberne omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskaberne er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskaberne eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med regnskaberne og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Aarhus, den 28. april 2020

ERNST & YOUNG
Godkendt Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 30 70 02 28

Ulrik Vangsgø Ørts
Statsaut. revisor
mne42774

Koncern- og årsregnskab 1. januar – 31. december

Resultatopgørelse

Note	t. kr.	KONCERN		MODERVIRKSOMHED	
		2019	2018	2019	2018
	Bruttoomsætning	107.115	122.819	37.423	122.819
	Skattesagen	0	-163.513	0	-163.513
3	Nettoomsætning	107.115	-40.694	37.423	-40.694
4,16	Produktionsomkostninger	-29.111	-22.373	-34.382	-22.373
	Bruttoresultat	78.004	-63.067	3.041	-63.067
4,16	Distributionsomkostninger	-43.804	-43.439	0	-43.439
4,16	Administrationsomkostninger	-18.637	-17.534	-2.585	-17.534
	Resultat af primær drift	15.563	-124.040	456	-124.040
	Andre driftsindtægter	3.154	4.385	8	4.385
	Andre driftsomkostninger	-2.676	-3.422	-8	-3.422
	Resultat før finansielle poster	16.041	-123.077	456	-123.077
	Andel af resultat efter skat i dattervirksomheder	0	0	14.887	0
5	Finansielle indtægter	88	482	0	482
6	Finansielle omkostninger	-1.399	-1.261	0	-1.261
	Resultat før skat	14.730	-123.856	15.343	-123.856
7	Skat af årets resultat	-1.771	0	-2.384	0
7	Skattesagen	0	166.376	0	166.376
	Årets resultat	12.959	42.520	12.959	42.520

Koncern- og årsregnskab 1. januar – 31. december

Balance

Note	t. kr.	KONCERN		MODERVIRKSOMHED	
		2019	2018	2019	2018
	AKTIVER				
	ANLÆGSAKTIVER				
8	Immaterielle anlægsaktiver				
	Software	3.893	4.550	3.802	4.550
	I alt	3.893	4.550	3.802	4.550
9	Materielle anlægsaktiver				
	Grunde og bygninger	95.479	98.683	29.592	98.683
	Spildevandsanlæg	1.358.630	1.327.671	0	1.327.671
	Vandtekniske anlæg	92.321	89.251	0	89.251
	Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	6.525	6.763	3.521	6.763
	Materielle anlægsaktiver under udførelse	53.068	48.874	1.638	48.874
	I alt	1.606.023	1.571.242	34.751	1.571.242
	Finansielle anlægsaktiver				
11	Kapitalandele i dattervirksomheder	0	0	1.525.814	0
10	Opkrævningsret tjenestemandspension	2.331	2.558	0	2.558
10	Opkrævningsret klimatilpasningsprojekter	95.491	106.355	0	106.355
	I alt	97.822	108.913	1.525.814	108.913
	ANLÆGSAKTIVER I ALT	1.707.738	1.684.705	1.564.367	1.684.705
	OMSÆTNINGSAKTIVER				
	Varebeholdninger				
	Varebeholdninger	2.380	1.818	0	1.818
	I alt	2.380	1.818	0	1.818
	Tilgodehavender				
	Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	2.523	15.879	0	15.879
	Tilgodehavende Skanderborg Kommune	485	809	0	809
	Tilgodehavende selskabsskat	3.224	3.224	0	3.224
	Andre tilgodehavender	10.602	5.297	5.262	5.297
12	Periodeafgrænsningsposter	856	211	137	211
	I alt	17.690	25.420	5.399	25.420
	Likvide beholdninger	40.385	21.673	40.385	21.673
	OMSÆTNINGSAKTIVER I ALT	60.455	48.911	45.784	48.911
	AKTIVER I ALT	1.768.193	1.733.616	1.610.151	1.733.616

Koncern- og årsregnskab 1. januar – 31. december

Balance

Note	i. kr.	KONCERN		MODERVIRKSOMHED	
		2019	2018	2019	2018
	PASSIVER				
	EGENKAPITAL				
	Aktiekapital	20.000	20.000	20.000	20.000
	Nettoopskrivning efter den indre værdis metode	0	0	14.887	0
	Overført resultat	1.550.338	1.537.379	1.535.451	1.537.379
	EGENKAPITAL I ALT	1.570.338	1.557.379	1.570.338	1.557.379
	HENSATTE FORPLIGTELSER				
13	Udskudt skat	1.771	0	1.771	0
	Tjenestemandspensioner	2.331	2.559	0	2.559
15	Andre hensatte forpligtelser	72.629	81.283	0	81.283
	HENSATTE FORPLIGTELSER I ALT	76.731	83.842	1.771	83.842
	GÆLDSFORPLIGTELSER				
	Langfristede gældsforpligtelser				
14	KommuneKredit	40.037	42.196	0	42.196
	Gæld til Skanderborg Kommune, klimatilpasningsprojekter	23.375	24.230	0	24.230
	Anden gæld	1.237	0	998	0
	I alt	64.649	66.426	998	66.426
	Kortfristede gældsforpligtelser				
14	Kortfristet del af langfristede gældsforpligtelser	3.014	2.972	0	2.972
	Leverandører af varer og tjenesteydelser	29.096	14.613	4.351	14.613
	Gæld til Skanderborg Kommune	1.752	0	53	0
	Gæld til tilknyttede virksomheder	0	0	27.254	0
	Skyldig sambeskatningsbidrag	0	0	613	0
	Anden gæld	13.549	7.414	4.773	7.414
	Periodeafgrænsningsposter	9.064	970	0	970
	I alt	56.475	25.969	37.044	25.969
	GÆLDSFORPLIGTELSER I ALT	121.124	92.395	38.042	92.395
	PASSIVER I ALT	1.768.193	1.733.616	1.610.151	1.733.616

- 1 Anvendt regnskabspraksis
- 2 Særlige poster
- 17 Kontraktlige forpligtelser og eventualposter m.v.
- 18 Sikkerhedsstillelser
- 19 Nærtstående parter
- 20 Resultatdisponering

Koncern- og årsregnskab 1. januar – 31. december

Egenkapitalopgørelse

		KONCERN		
t. kr.		Selskabskapital	Overført resultat	I alt
Saldo 1. januar 2019		20.000	1.537.379	1.557.379
Overført via resultatdisponering		0	12.959	12.959
Saldo 31. december 2019		20.000	1.550.338	1.570.338

MODERVIRKSOMHED

		Nettopskrivning efter indre værdis metode		
t. kr.		Selskabskapital	Overført resultat	I alt
Saldo 1. januar 2019		20.000	1.537.379	1.557.379
Overført via resultatdisponering		0	-1.928	12.959
Saldo 31. december 2019		20.000	1.535.451	1.570.338

Selskabskapital

Aktiekapitalen består af 20.000 aktier a nominelt 1.000 kr. Ingen aktier er tillagt særlige rettigheder. Der er ikke sket ændringer i aktiekapitalen i de seneste 5 år.

Pengestrømsopgørelse

		KONCERN	
Note	t. kr.	2019	2018
21	Årets resultat Reguleringer Pengestrøm fra primær drift før ændring i driftskapital	12.959 53.541 66.500	42.520 29.571 72.091
22	Ændring i driftskapital Pengestrøm fra primær drift	37.237 103.737	-3.687 68.404
	Renteindtægter, betalt Renteomkostninger, betalt Betalt selskabsskat Pengestrøm fra driftsaktivitet	88 -1.166 0 102.659	482 -1.261 -1.382 66.243
	Køb af immaterielle aktiver Køb af materielle aktiver Pengestrøm til investeringsaktivitet	-1.328 -79.647 -80.975	-2.681 -71.380 -74.061
	Afdrag på langfristede forpligtelser Låneprovenu ved optagelse af gæld Pengestrøm fra finansieringsaktivitet	-2.972 0 -2.972	-2.710 12.925 10.215
	Årets pengestrøm Likvider, primo Likvider, ultimo	18.712 21.673 40.385	2.397 19.276 21.673

Pengestrømsopgørelsen kan ikke direkte udledes af koncernregnskabet's øvrige bestanddele.

Noter

1. Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten for Skanderborg Forsyning A/S for 2019 er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for klasse C-virksomheder (mellem).

Årsregnskabet er aflagt efter samme regnskabspraksis som sidste år.

Koncernregnskab

Koncernregnskabet omfatter moderselskabet Skanderborg Forsyning A/S samt dattervirksomheder, hvori Skanderborg Forsyning A/S direkte eller indirekte besidder mere end 50 % af stemmerettighederne eller på anden måde har bestemmende indflydelse.

Ved konsolideringen sammendrages poster af ensartet karakter. Koncerninterne indtægter og omkostninger, aktiebesiddelser, udbytter og mellemværender samt realiserede og urealiserede interne gevinster og tab ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder elimineres.

Moderselskabets kapitalandele i de konsoliderede dattervirksomheder udignes med moderselskabets andel af dattervirksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi opgjort på det tidspunkt, hvor koncernforholdet blev etableret.

Koncerninterne virksomhedssammenslutninger

Ved virksomhedssammenslutninger som køb og salg af kapitalandele, fusioner, spaltninger, tilførsel af aktiver og aktieombytninger m.v. ved deltagelse af virksomheder under modervirksomhedens bestemmende indflydelse anvendes book valuemetoden, hvor sammenlægningen anses for gennemført på erhvervelses tidspunktet uden tilpasning af sammenligningstal. Forskelle mellem det aftalte vederlag og den erhvervede virksomheds regnskabsmæssige værdi indregnes direkte på egenkapitalen.

Resultatopgørelse

Nettoomsætning

Nettoomsætningen omfatter vand- og afledningsafgifter, fast afgift, tilslutningsbidrag, vejbidrag m.v. og indregnes i resultatopgørelsen i takt med levering.

Nettoomsætningen korrigeres med en eventuel over- eller underdækning.

Overstiger de hos forbrugerne opkrævede beløb indtægtsrammen for levering af vand eller afledning af spildevand, indregnes

forskellen i balancen som en gældsforpligtelse (overdækning). Er de hos forbrugerne opkrævede beløb lavere end indtægtsrammen for levering af vand eller afledning af spildevand, indregnes forskellen som en tilgodehavende (underdækning), hvis forskellen forventes opkrævet.

Nettoomsætning måles til dagsværdien af det aftalte vederlag ekskl. moms og afgifter opkrævet på vegne af tredjepart. Alle former for afgivne rabatter indregnes i nettoomsætningen.

Produktionsomkostninger

Produktionsomkostninger indeholder alle omkostninger vedrørende forsyningens produktion af vand, rensning af spildevand, drift og vedligehold af indvindingsområder, pumpestationer og brønde m.v., SRO-anlæg, personaleomkostninger, afskrivninger på produktionsanlæg/pumpestationer/reanseanlæg/vandbehandling m.v., miljø, forskning og udvikling.

Distributionsomkostninger

Distributionsomkostninger omfatter alle omkostninger, som kan henføres til distribution af vand og spildevand. Under regnskabsposten hører endvidere reparation og vedligeholdelse af ledningsnet og målere, personaleomkostninger og afskrivninger på distributionsaktiver. Omkostninger ved aflæsning af forbrugsmålere betragtes som en distributionsomkostning.

Administrationsomkostninger

I administrationsomkostninger indregnes omkostninger, der er afholdt i året til ledelse og administration af virksomheden, herunder omkostninger til administrativt personale, ledelsen, kontorlokaler og kontoromkostninger samt afskrivninger på aktiver, som benyttes i administrationen.

Andre driftsindtægter og omkostninger

Andre driftsindtægter og -omkostninger indeholder regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til virksomhedens hovedaktiviteter.

Afskrivninger

Af- og nedskrivninger omfatter afskrivninger på immaterielle og materielle anlægsaktiver.

Afskrivningsgrundlaget, der opgøres som kostprisen med fradrag af eventuel restværdi, afskrives lineært over den forventede brugstid, baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider:

Software	3 – 5 år
Bygninger	20 – 75 år
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	3 – 30 år
Netaktiver	60 – 75 år
Forsinkelsesbassiner	50 år
Pumpestationer	20 år
Maskiner	10 – 15 år
Specialudstyr, f.eks. laboratorieudstyr	5 – 10 år

Afskrivninger indregnes i resultatopgørelsen under henholdsvis produktions-, distributions- og administrationsomkostninger.

Anlæg under udførelse udgøres af anlæg, der på balancedagen endnu ikke er klar til at tage i brug. Anlæg under udførelse afskrives ikke.

Fortjeneste og tab ved afhændelse af materielle anlægsaktiver opgøres som forskellen mellem salgspris med fradrag af salgsomkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet. Fortjeneste eller tab indregnes i resultatopgørelsen under afskrivninger.

Grunde afskrives ikke.

Resultat af kapitalandele i dattervirksomheder

Efter den indre værdis metode indregnes en forholdsmæssig andel af resultat efter skat i de underliggende virksomheder i resultatopgørelsen. Resultatandele efter skat i dattervirksomheder præsenteres i resultatopgørelsen som særskilte linjer. For kapitalandele i dattervirksomheder foretages fuld eliminering af koncerninterne avancer/tab.

I modervirksomhedens resultatopgørelse indregnes den forholdsmæssige andel af de enkelte dattervirksomheders resultat efter skat efter fuld eliminering af intern avance/tab.

Finansielle indtægter og omkostninger

Finansielle indtægter og omkostninger indregnes i resultatopgørelsen med de beløb, der vedrører regnskabsåret. Finansielle poster omfatter renteindtægter og -omkostninger.

Skat af årets resultat

Skat af årets resultat omfatter aktuel skat af årets forventede skattepligtige indkomst og årets regulering af udskudt skat. Årets skat indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og i egenkapitalen med den del, som kan henføres til transaktioner indregnet i egenkapitalen.

Virksomheden indgår i sambeskatning med øvrige koncernvirksomheder. Den danske selskabsskat fordeles mellem overskud- og underskudsgivende danske selskaber i forhold til disses skattepligtige indkomst (fuld fordeling).

Sambeskattede selskaber med overskydende skat godtgøres som minimum i henhold til de gældende satser for rentegodtgørelser af administrationsselskabet, ligesom sambeskattede selskaber med restskat som maksimum betaler et tillæg i henhold til de gældende satser for rentetillæg til administrationsselskabet.

Balance

Immaterielle aktiver

Immaterielle anlægsaktiver udgøres primært af software og kundekontrakter. De immaterielle anlægsaktiver måles til kostpris med fradrag af akkumuleret af- og nedskrivninger.

Materielle anlægsaktiver

Grunde er værdiansat til overtagelsesværdien, som var den offentlige ejendomsvurdering på daværende tidspunkt. Produktions- og distributionsanlæg måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger.

Afskrivningsgrundlaget er kostprisen med fradrag af eventuel forventet restværdi efter afsluttet brugstid.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen og omkostninger direkte knyttet til anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til brug.

Produktionsanlæg udgøres af indvindingsanlæg, borer, rensningsanlæg, bassiner, tekniske anlæg, hovedledninger, pumpestationer, knuder og stikledninger m.v.

Distributionsanlæg udgøres af spildevandsledninger, pumpestationer knuder m.v.

Afskrivningsgrundlaget opgøres under hensyntagen til aktivets restværdi og reduceres med eventuelle nedskrivninger. Afskrivningsperioden og restværdien fastsættes på anskaffelsestidspunktet og revurderes årligt. Overstiger restværdien aktivets regnskabsmæssige værdi, ophører afskrivning.

Ved ændring i afskrivningsperioden eller restværdien indregnes virkningen for afskrivninger fremadrettet som en ændring i regnskabsmæssigt skøn.

Finansielle anlægsaktiver

Lovbestemt opkrævningsret måles til kostpris eller en lavere netrealisationsværdi.

Optrækningsret overfor forbrugerne vedrørende tjenestemandspensioner måles til kostpris. Optrækningsretten nedbringes i takt med opkrævninger hos forbrugerne korrigeret for årlige reguleringer af den opgjorte tjenestemandforpligtelse.

Optrækningsret overfor forbrugerne opstået som følge af at selskabet medfinansierer Skanderborg Kommunes klimatilpasningsprojekter indregnes og måles til kostpris. Optrækningsretten nedbringes i takt med budgetterede opkrævninger hos forbrugerne.

Værdiforringelse af anlægsaktiver

Den regnskabsmæssige værdi af immaterielle og materielle aktiver vurderes årligt for indikationer på værdiforringelse.

Foreligger der indikationer på værdiforringelse, foretages nedskrivningstest af hver enkelt aktiv henholdsvis gruppe af aktiver. Der foretages nedskrivning til genindvindingsværdien, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Som genindvindingsværdi anvendes den højeste værdi af netto-salgssum og kapitalværdi. Kapitalværdien opgøres som nutidsværdien af de forventede nettopengestrømme fra anvendelsen af aktivet eller aktivgruppen og forventede nettopengestrømme ved salg af aktivet eller aktivgruppen efter endt brugstid.

Kapitalandele i dattervirksomheder

Kapitalandele i dattervirksomheder måles efter den indre værdis metode.

Kapitalandele i dattervirksomheder måles til virksomhedernes indre værdi opgjort efter koncernens regnskabspraksis med fradrag eller tillæg af urealiserede koncerninterne avancer og tab og med tillæg eller fradrag af resterende værdi af positiv eller negativ goodwill opgjort efter bookvalue metoden, jf. anvendt regnskabspraksis for koncerninterne virksomhedssammenslutninger ovenfor.

Nettoopskrivning af kapitalandele i dattervirksomheder vises som reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode i egenkapitalen i det omfang, den regnskabsmæssige værdi overstiger kostprisen.

Værdiforringelse af anlægsaktiver

Den regnskabsmæssige værdi af immaterielle og materielle aktiver samt kapitalandele i dattervirksomheder vurderes årligt for indikationer på værdiforringelse, ud over det som udtrykkes ved afskrivning.

Foreligger der indikationer på værdiforringelse, foretages nedskrivningstest af hvert enkelt aktiv henholdsvis gruppe af aktiver. Der foretages nedskrivning til genindvindingsværdien, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Som genindvindingsværdi anvendes den højeste værdi af netto-salgssum og kapitalværdi. Kapitalværdien opgøres som nutidsværdien af de forventede nettopengestrømme fra anvendelsen af aktivet eller aktivgruppen og forventede nettopengestrømme ved salg af aktivet eller aktivgruppen efter endt brugstid.

Tidligere indregnede nedskrivninger tilbageføres, når begrundelsen for nedskrivningen ikke længere består.

Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris efter FIFO-metoden. Er netrealisationsværdien lavere end kostprisen, nedskrives til denne lavere værdi. Netrealisationsværdien for varebeholdninger opgøres som salgssum med fradrag af færdiggørelsesomkostninger og omkostninger, der afholdes for at effektuere salget, og fastsættes under hensyntagen til omsættelighed, ukurans og udvikling i forventet salgssum.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris.

Virksomheden har valgt IAS 39 som fortolkningsbidrag for nedskrivninger af finansielle tilgodehavender.

Tilgodehavender, hvorpå der ikke foreligger en objektiv indikation på værdiforringelse på individuelt niveau, vurderes på porteføljeniveau for objektiv indikation for værdiforringelse. Porteføljerne baseres primært på debitorernes hjemsted og kreditvurdering i overensstemmelse med selskabets og koncernens kreditrisikostyringspolitik. De objektive indikatorer, som anvendes for porteføljerne, er fastsat baseret på historiske tabserfaringer.

Nedskrivninger opgøres som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi af tilgodehavender og nutidsværdien af

de forventede pengestrømme, herunder realisationsværdi af eventuelle modtagne sikkerhedsstillelser. Som diskonteringsats anvendes den effektive rente for det enkelte tilgodehavende eller portefølje.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter, indregnet under kortfristede aktiver, omfatter afholdte omkostninger vedrørende efterfølgende regnskabsår.

Selskabsskat og udskudt skat

Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst, reguleret for skat af tidligere års skattepligtige indkomster samt betalte acontoskatter.

Udskudt skat måles efter den balanceorienterede gældsmetode af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssig og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser.

Udskudt skat måles på grundlag af de skatteregler og skattesatser, der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat. Udskudte skatteaktiver indregnes med den værdi, som de forventes at blive udnyttet med, enten ved udligning i skat af fremtidig indtjening eller ved modregning i udskudte skatteforpligtelser inden for samme jurisdiktion. Ændring i udskudt skat som følge af ændringer i skattesatser indregnes i resultatopgørelsen.

Skyldige og tilgodehavende sambeskatningsbidrag indregnes i balancen som "Tilgodehavende selskabsskat" eller "Skyldig selskabsskat".

Hensatte forpligtelser

Hensatte forpligtelser indregnes, når selskabet som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at indfrielse af forpligtelsen vil medføre et forbrug af selskabets økonomiske ressourcer.

Hensatte forpligtelser opstået som følge af, at koncernselskaberne medfinansierer Skanderborg Kommunes klimatilpasningsprojekter indregnes og måles til kostpris. Betalingsforpligtelsen nedbringes i takt med budgetterede betalinger vedrørende klimatilpasningsprojekter. Der er tilsvarende indregnet en opkrævningsret hos forbrugerne vedrørende hensættelsen til medfinansiering af klimatilpasningsprojekterne.

Gældsforpligtelser

Finansielle gældsforpligtelser indregnes ved låneoptagelse til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. I efterfølgende perioder måles de finansielle forpligtelser til amortiseret kostpris, svarende til den kapitaliserede værdi ved anvendelse af den effektive rente, så forskellen mellem provenuet og den nominelle værdi indregnes i resultatopgørelsen over låneperioden.

Øvrige gældsforpligtelser måles til nettorealisationsværdien.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter, indregnet under forpligtelser, omfatter modtagne betalinger, som vedrører indtægter i efterfølgende regnskabsår.

Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen viser koncernens pengestrømme fordelt på drifts-, investerings- og finansieringsaktivitet for året, årets forskydning i likvider og koncernens likvider ved årets begyndelse og slutning.

Likviditetsvirkningen af køb og salg af virksomheder vises separat under pengestrømme fra investeringsaktivitet. I pengestrømsopgørelsen indregnes pengestrømme vedrørende købte virksomheder fra anskaffelsestidspunktet, og pengestrømme vedrørende solgte virksomheder indregnes frem til salgstidspunktet.

Pengestrøm fra driftsaktivitet

Pengestrømme fra driftsaktivitet opgøres som koncernens andel af resultatet reguleret for ikke-kontante driftsposter, ændring i driftskapital og betalt selskabsskat.

Pengestrøm fra investeringsaktivitet

Pengestrømme fra investeringsaktivitet omfatter betaling i forbindelse med køb og salg af virksomheder og aktiviteter samt køb og salg af immaterielle, materielle og finansielle aktiver.

Pengestrøm fra finansieringsaktivitet

Pengestrømme fra finansieringsaktivitet omfatter ændringer i størrelse eller sammensætning af koncernens aktiekapital og omkostninger forbundet hermed samt optagelse af lån, afdrag på rentebærende gæld og betaling af udbytte til selskabsdeltagere.

Likvider

Likvider omfatter likvide beholdninger og kortfristede værdipapirer med en løbetid under 3 måneder, og som uden hindring kan omsættes til likvide beholdninger, og hvorpå der kun er ubetydelige risici for værdiændringer.

Noter

2. Særlige poster

Vandsektoren har været igennem et omfattende sagsforløb om den skattemæssige værdiansættelse af vandsektorselskabernes anlægsaktiver. Pilotsagerne i sagskomplekset blev afgjort af Højesteret den 8. november 2018. Skanderborg Vand A/S og Skanderborg Spildevand A/S har derfor indregnet konsekvenserne af pilotsagerne i årsregnskabet og selvangivelsen for 2018, således at årsregnskab og selvangivelse var retvisende. I løbet af 2019 har Skattestyrelsen udsendt et styresignal, og der har løbende været drøftelser med Skattestyrelsen om håndtering af afgørelsen. Styresignalet og drøftelserne med Skattestyrelsen ændrer ikke ved

indregningen af Højesteretsafgørelsen i selskabernes årsregnskab og selvangivelse for 2018. Status vedrørende skattesagen er derfor uændret i forhold til sidste år, og der afventes således fortsat endelig håndtering af selskabernes konkrete sag.

Det forventes, at selskabernes sag hjemvises af Skatteankestyrelsen, hvorefter Skattestyrelsen vil anmode om materiale til brug for nye skatteopgørelser. Efterfølgende kan Skattestyrelsen afgøre sagen, hvorved sagsforløbet er afsluttet.

t. kr.	KONCERN		MODERVIRKSOMHED	
	2019	2018	2019	2018
Indtægter				
Indregning af opkrævningsret vedrørende udskudt skat på anlægsaktiver ved stiftelsen	0	-163.513	0	-163.513
Tidligere betalt selskabsskat inkl. renter	0	3.224	0	3.224
I alt	0	-160.289	0	-160.289
Omkostninger				
Indregning af udskudt skat vedrørende anlægsaktiver ved stiftelsen	0	163.513	0	163.513
I alt	0	163.513	0	163.513
Særlige poster indgår på følgende linjer i årsregnskabet				
Nettoomsætningen	0	-163.513	0	-163.513
Finansielle indtægter	0	361	0	361
Skat af årets resultat	0	166.376	0	166.376
Resultat af særlige poster, netto	0	3.224	0	3.224

3. Nettoomsætning

t. kr.	KONCERN		MODERVIRKSOMHED	
	2019	2018	2019	2018
Vandforsyning	15.920	18.773	0	18.773
Spildevandsforsyning	90.399	102.849	0	102.849
Tømningsordning	1.198	1.186	0	1.186
Øvrige	0	0	37.423	0
Reguleringsmæssig over-/underdækning	-402	11	0	11
Skattesagen	0	-163.513	0	-163.513
I alt	107.115	-40.694	37.423	-40.694

Noter

4. Afskrivninger på immaterielle og materielle anlægsaktiver

t. kr.	KONCERN		MODERVIRKSOMHED	
	2019	2018	2019	2018
Afskrivninger på immaterielle anlægsaktiver	1.985	1.824	1.958	1.824
Afskrivninger på materielle anlægsaktiver	44.358	43.249	1.561	43.249
Gevinst og tab ved afhændelse af anlægsaktiver	507	2.147	0	2.147
I alt	46.850	47.220	3.519	47.220
Afskrivninger indregnes således i koncern- og årsregnskabet:				
Produktionsomkostninger	7.416	8.099	3.519	8.099
Distributionsomkostninger	35.704	36.188	0	36.188
Administrationsomkostninger	3.730	2.933	0	2.933
I alt	46.850	47.220	3.519	47.220

5. Finansielle indtægter

t. kr.	KONCERN		MODERVIRKSOMHED	
	2019	2018	2019	2018
Renteindtægter, SKAT	0	361	0	361
Andre finansielle indtægter	88	121	0	121
I alt	88	482	0	482

6. Finansielle omkostninger

t. kr.	KONCERN		MODERVIRKSOMHED	
	2019	2018	2019	2018
Renteomkostninger, bank	205	229	0	229
Renteomkostninger, KommuneKredit	568	676	0	676
Renteomkostninger, Skanderborg Kommune vedr. klimatilpasningsprojekter	435	222	0	222
Garantiprovision, Kommunekredit	152	80	0	80
Andre finansielle omkostninger	39	54	0	54
I alt	1.399	1.261	0	1.261

Noter

7. Skat af årets resultat

t. kr.	KONCERN		MODERVIRKSOMHED	
	2019	2018	2019	2018
Beregnet skat af årets skattepligtige indkomst	0	0	613	0
Årets regulering af udskudt skat	1.771	0	1.771	0
Regulering af skat vedrørende tidligere år	0	-166.376	0	-166.376
I alt	1.771	-166.376	2.384	-166.376

8. Immaterielle anlægsaktiver

t. kr.	KONCERN	
	Software	
Kostpris 1. januar 2019	10.758	
Reklassifikation	-19	
Tilgang	1.328	
Overført	0	
Kostpris 31. december 2019	12.067	
Ned- og afskrivninger 1. januar 2019	6.208	
Reklassifikation	-19	
Afskrivninger	1.985	
Af- og nedskrivninger 31. december 2019	8.174	
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2019	3.893	

MODERVIRKSOMHED

t. kr.	Software	
	Kostpris 1. januar 2019	10.758
Afgang ved koncernintern omstrukturering	-47	
Tilgang	1.238	
Overført	0	
Kostpris 31. december 2019	11.949	
Ned- og afskrivninger 1. januar 2019	6.208	
Akkumulerede af- og nedskrivninger ved koncernintern omstrukturering	-19	
Afskrivninger	1.958	
Af- og nedskrivninger 31. december 2019	8.147	
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2019	3.802	

Noter

9. Materielle anlægsaktiver

KONCERN

t. kr.	Grunde og bygninger	Spildevands-anlæg	Vand-tekniske anlæg	Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	Materielle anlægsaktiver under udførelse	I alt
Kostpris 1. januar 2019	122.611	1.602.755	110.077	14.794	48.874	1.899.111
Tilgang i årets løb	0	0	0	0	79.647	79.647
Afgang i årets løb	0	-688	0	-934	0	-1.622
Overførsel fra andre poster	0	67.516	6.585	1.352	-75.453	0
Kostpris 31. december 2019	122.611	1.669.583	116.662	15.212	53.068	1.977.136
Af- og nedskrivninger 1. januar 2019	23.928	275.084	20.826	8.031	0	327.869
Afskrivninger	3.204	36.050	3.515	1.589	0	44.358
Tilbageførsel af af- og nedskrivninger på afhændede aktiver	0	-181	0	-933	0	-1.114
Ned- og afskrivninger 31. dec. 2019	27.132	310.953	24.341	8.687	0	371.113
Regnskabsmæssig værdi 31. dec. 2019	95.479	1.358.630	92.321	6.525	53.068	1.606.023

MODERVIRKSOMHED

t. kr.	Grunde og bygninger	Spildevands-anlæg	Vand-tekniske anlæg	Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	Materielle anlægsaktiver under udførelse	I alt
Kostpris 1. januar 2019	122.611	1.602.755	110.077	14.794	48.874	1.899.111
Afgang ved koncernintern omstrukturering	-90.707	-1.602.755	-110.077	-8.463	-43.102	-1.855.104
Tilgang i årets løb, overført ved koncernintern omstrukturering	0	0	0	0	-3.752	-3.752
Afgang i årets løb	0	0	0	-272	0	-272
Overførsel fra andre poster	0	0	0	382	-382	0
Kostpris 31. december 2019	31.904	0	0	6.441	1.638	39.983
Ned- og afskrivninger 1. januar 2019	23.928	275.084	20.826	8.031	0	327.869
Akkumulerede af- og nedskrivninger ved koncernintern omstrukturering	-22.417	-275.084	-20.826	-5.599	0	-323.926
Afskrivninger	801	0	0	760	0	1.561
Tilbageførsel af af- og nedskrivninger på afhændede aktiver	0	0	0	-272	0	-272
Ned- og afskrivninger 31. dec. 2019	2.312	0	0	2.920	0	5.232
Regnskabsmæssig værdi 31. dec. 2019	29.592	0	0	3.521	1.638	34.751

Noter

10. Finansielle anlægsaktiver

KONCERN

t. kr.	Opkrævnings- ret tjeneste- mandspension	Opkrævningsret klimatilpanings- projekter	I alt
Kostpris 1. januar 2019	2.558	106.355	108.913
Tilgang i årets løb	0	0	0
Afgang i årets løb	-227	-10.864	-11.091
Kostpris 31. december 2019	2.331	95.491	97.822
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2019	2.331	95.491	97.822

11. Kapitalandele i dattervirksomheder

MODERVIRKSOMHED

t. kr.	2019	2018
Kostpris 1. januar	0	0
Tilgang	1.510.927	0
Kostpris 31. december	1.510.927	0
Værdireguleringer 1. januar	0	0
Årets resultat	14.887	0
Værdireguleringer 31. december	14.887	0
Regnskabsmæssig værdi 31. december	1.525.814	0

12. Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter omfatter periodisering af omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår.

13. Udskudt skat

KONCERN

MODERVIRKSOMHED

t. kr.	2019	2018	2019	2018
Udskudt skat 1. januar	0	163.513	0	163.513
Årets udskudte skat	1.771	0	1.771	0
Regulering vedrørende tidligere år	0	-163.513	0	-163.513
Udskudt skat 31. december	1.771	0	1.771	0

Noter

14. Langfristede gældsforpligtelser

t. kr.	Gæld i alt 31/12 2019	Afdrag næste år	Langfristet andel	Restgæld efter 5 år
KommuneKredit	42.196	2.159	40.037	31.282
Gæld til Skanderborg kommune, Klimatilpasningsprojekter	24.230	855	23.375	19.815
Anden gæld	1.237	0	1.237	0
Langfristede gældsforpligtelse 31. december	67.663	3.014	64.649	51.097

15. Andre hensatte forpligtelser

t. kr.	KONCERN		MODERVIRKSOMHED	
	2019	2018	2019	2018
Saldo primo 1. januar	81.283	104.502	81.283	104.502
Afgang ved koncernintern omstrukturering	0	0	-81.283	0
Årets hensættelse	1.369	0	0	0
Årets forbrug af hensættelser	0	-223	0	-223
Årets ubenyttede hensættelser, der er tilbageført	-10.023	-7.512	0	-7.512
Reklassifikation til gældsforpligtelser	0	-12.925	0	-12.925
Reklassifikation til tjenestemandspensioner	0	-2.559	0	-2.559
Andre hensatte forpligtelser 31. december	72.629	81.284	0	81.284

Andre hensatte forpligtelser består af hensatte forpligtelser vedrørende klimatilpasningsprojekter på 71.260 t.kr. og øvrige hensatte forpligtelser på 1.369 t.kr.

16. Personaleomkostninger

t. kr.	KONCERN		MODERVIRKSOMHED	
	2019	2018	2019	2018
Lønninger	25.392	22.511	25.392	22.511
Pensioner	3.080	2.214	3.080	2.214
Andre omkostninger til social sikring	642	540	642	540
I alt	29.114	25.265	29.114	25.265
Gennemsnitligt antal fuldtidsbeskæftigede	54	49	54	49

Vederlag til selskabets ledelse udgør samlet 1.637 t.kr. (2018: 1.554 t.kr.).

Vederlag til direktion og bestyrelse er oplyst samlet under henvisning til Årsregnskabslovens § 98b, stk. 3.

Noter

17. Kontraktlige forpligtelser og eventualposter m.v.

Solidarisk hæftelse for skat

Selskabet er som administrationsvirksomhed sambeskattet med øvrige danske koncernvirksomheder. Som koncernvirksomheder hæfter selskabet ubegrænset og solidarisk med øvrige koncernvirksomheder for danske selskabsskatter og kildeskatter på udbytte, renter og royalties indenfor sambeskatningskredsen.

Eventualforpligtelser

Skanderborg Forsyning A/S-koncernens eventualforpligtelser omfatter de for branchen sædvanlige miljøforpligtelser, og koncernen har ligeledes kontraktlige forpligtelser, der er sædvanlige for forsyningsvirksomheder.

Eventualaktiver

Koncernen har pr. 31. december 2019 en samlet underdækning på i alt 35,9 mio. kr., som kan henføres til Skanderborg Spildevand A/S. Underdækningen er ikke indregnet i årsregnskabet, idet selskabet ikke har planlagt at opkræve underdækningen hos forbrugerne.

Koncernen har pr. 31. december 2019 et udskudt skatteaktiv på 212,2 mio. kr. vedrørende Skanderborg Vand A/S og Skanderborg Spildevand A/S. Skatteaktivet er ikke indregnet i balancen, da det er usikkert, i hvilket omfang det vil blive udnyttet i koncernens sambeskatning i de kommende år.

18. Sikkerhedsstillelser

Skanderborg Forsyning A/S har ikke stillet pant eller anden sikkerhed i aktiver pr. 31. december 2019.

19. Nærtstående parter

Koncernens nærtstående parter med bestemmende indflydelse omfatter Skanderborg Kommune samt koncernens bestyrelse og direktion.

Bestemmende indflydelse

<u>Nærtstående part</u>	<u>Bopæl/Hjemsted</u>	<u>Grundlag for bestemmende indflydelse</u>
Skanderborg Kommune	Skanderborg Fælled, 8660 Skanderborg	Kapitalbesiddelse

Skanderborg Forsyning A/S udarbejder koncernregnskab som øverste moderselskab.

Transaktioner med nærtstående parter

Samhandel med nærtstående parter er foregået på markedsvilkår eller omkostningsdækkende basis.

Noter

20. Resultatdisponering

MODERVIRKSOMHED

t. kr.	2019	2018
Forslag til resultatdisponering		
Overført resultat	12.959	42.520
I alt	12.959	42.520

21. Reguleringer

KONCERN

t. kr.	2019	2018
Af- og nedskrivninger	46.343	45.074
Tab ved afhændelse af anlægsaktiver	507	2.147
Renteindtægter	-88	-482
Renteomkostninger	1.399	1.261
Afvikling overdækning	402	-11
Ændring i udskudt skat	1.771	-163.513
Ændring i andre hensatte forpligtelser	-8.882	-20.660
Ændring i finansielle anlægsaktiver	11.091	165.755
Ændring i anden gæld	998	0
I alt	53.541	29.571

22. Ændring i driftskapital

t. kr.	2019	2018
Ændring i varebeholdninger	-562	-153
Ændring i tilgodehavender	7.730	-11.640
Ændring i leverandørgæld m.v.	30.069	8.106
I alt	37.237	-3.687

skanderborg
forsyning a/s

Døjsøvej 1, DK-8660 Skanderborg

Tlf.: +45 87 93 93 93

www.skanderborgforsyning.dk

CVR-nr. 32 66 69 06